

**Město Polička
Palackého nám. 160, 572 01 Polička
Odbor sociálních věcí a zdravotnictví**

**KOMUNITNÍ PLÁN SOCIÁLNÍCH SLUŽEB
pro město Poličku a části Střítež, Lezník a Modřec
rok 2017–2020**

navazuje na KPSS pro Poličku a části Střítež, Lezník a Modřec, rok 2013–2016

Polička, únor 2017

Obsah

Seznam zkratk použitých v textu	3
KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V POLIČCE, AKTUALIZACE PLÁNU.....	4
RODINA, DĚTI A MLÁDEŽ.....	6
Seznam členů pracovní skupiny	6
Popis cílové skupiny pro potřeby KPSS.....	6
Poskytovatelé sociálních služeb a souvisejících služeb (mimo zákon o sociálních službách).....	7
Zhodnocení KPSS pro město Polička a části Střítež, Lezník a Modřec za rok 2013-2016.....	11
SWOT Analýza	13
Zhodnocení.....	14
Návrh konkrétních cílů a opatření.....	15
SENIORŮ A ZDRAVOTNĚ HENDIKEPOVANÍ OBČANÉ.....	22
Seznam členů pracovní skupiny	22
Popis cílové skupiny pro potřeby KPSS.....	22
Přehled poskytovatelů sociálních služeb ve městě Polička.....	23
Zhodnocení KPSS pro město Polička a části Střítež, Lezník a Modřec za rok 2013-2016.....	26
SWOT analýza.....	28
Zhodnocení.....	29
Návrh konkrétních cílů a opatření.....	30
OSOBY OHROŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM	32
Seznam členů pracovní skupiny	32
Popis cílové skupiny pro potřeby KPSS.....	32
Nezaměstnanost.....	33
Seznam poskytovatelů sociálních služeb v Poličce a jejím blízkém okolí.....	34
Analýza služeb orientovaných na osoby ohrožené sociálním vyloučením.....	36
SWOT analýza.....	39
Zhodnocení.....	40
Návrh konkrétních cílů a opatření.....	42
ZÁVĚREČNÉ SLOVO.....	44

Seznam zkratk použitých v textu

KPSS	komunitní plán sociálních služeb
MěÚ	městský úřad
OSVZ	odbor sociálních věcí a zdravotnictví
OSPOD	orgán sociálně právní ochrany dětí
MPSV	ministerstvo práce a sociálních věcí
ÚP ČR	Úřad práce České republiky
VPP	veřejně prospěšné práce
VTOS	výkon trestu odnětí svobody
NRP	náhradní rodinná péče
OCHP	Oblastní charita Polička
SAS	sociálně aktivizační služba
OP	občanská poradna
DPS Penzion	Dům s pečovatelskou službou „Penzion“ Polička
SVP ALFA	Středisko výchovné péče Svitavska ALFA
PPP ÚO	Pedagogicko-psychologická poradna Ústí nad Orlicí
SPC Bystré	Speciálně pedagogické centrum Bystré
Bonanza	Bonanza Vendolí, z. ú.
DD Polička	Dětský domov Polička
SVČ Mozaika	Středisko volného času Mozaika
RC MaTami	MaTami, centrum pro rodinu z.s.

KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V POLIČCE, AKTUALIZACE PLÁNU

Město Polička se připojilo k projektu KPSS v roce 2004 prostřednictvím Odboru sociálních věcí a zdravotnictví MěÚ. Proces aktivního přístupu k sociálním službám od té doby plynule probíhá a těší se zájmu poskytovatelů a uživatelů sociálních služeb. V průběhu času byl komunitní plán několikrát aktualizován a předložen na jednání Rady města Poličky.

Komunitní plánování sociálních služeb má pro město přínos v tom, že systém sociálních služeb odpovídá zjištěným potřebám a je schopen průběžně reagovat na změny, finanční prostředky jsou vynakládány efektivněji, tzn. na potřebné služby.

Kvalitní proces umožňuje plnit úkoly, které pro město vyplývají ze základních legislativních norem:

- Zákon o obcích č. 128/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů ukládá v § 2 odst. 2 obcím: „obec pečuje o veškerý rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem.“
- Zákon o sociálních službách 108/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Obecní úřad s přenesenou působností:

- zajišťuje osobě, které není poskytována sociální služba, a je v takové situaci, kdy neposkytnutí okamžité pomoci by ohrozilo její život nebo zdraví, poskytnutí sociální služby nebo jiné formy pomoci, a to v nezbytném rozsahu,
- koordinuje poskytování sociálních služeb a poskytuje odborné sociální poradenství osobám ohroženým sociálním vyloučením.

Obec v samostatné působnosti:

- zjišťuje potřeby poskytování sociálních služeb osobám nebo skupinám osob na svém území,
- zajišťuje dostupnost informací o možnostech a způsobech poskytování sociálních služeb na svém území,
- spolupracuje s dalšími obcemi, kraji a poskytovateli sociálních služeb při zprostředkování pomoci potřebným osobám,
- může zpracovat střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve spolupráci s Krajem, poskytovateli sociálních služeb na území obce a za účasti osob, kterým jsou poskytovány služby.

Tyto povinnosti lze realizovat za předpokladu velmi dobrého výchozího stavu, tzn., že obec má zpracované potřeby svého území, spolupracuje s jednotlivými poskytovateli sociálních služeb a zná velmi dobře problémy uživatelů sociálních služeb. Nejproblematičtější v celém procesu se jeví získávání informací od uživatelů (stávajících nebo potenciálních). Vzhledem k malému zapojení uživatelů v celém procesu, byly informace získávány přímo v terénu.

Aktualizace komunitního plánu je rozdělena na tři cílové skupiny uživatelů – děti a mládež, seniory a zdravotně hendikepované občany, osoby ohrožené sociálním vyloučením.

V rámci skupin spolupracovali na vypracování plánu poskytovatelé sociálních služeb působící ve městě a k týmu, který zpracovával problematiku seniorů a hendikepovaných osob se připojily i dvě uživatelky těchto služeb. Potřeby samotných uživatelů jednotlivých skupin jsou velmi cenné a je potřeba je mít

dobře zmapované. Všichni aktéři procesu komunitního plánování by uvítali větší zapojení uživatelských skupin.

Výstupy z jednotlivých cílových skupin obsahují jmenovitý seznam členů pracovního týmu, charakteristiku uživatelské skupiny, SWOT analýzu, seznam stávajících poskytovatelů, připomínky a návrhy, možnosti řešení.

RODINA, DĚTI A MLÁDEŽ

Seznam členů pracovní skupiny

Jméno a příjmení	Organizace	Kontakt
Za zadavatele:		
Bc. Martina Černíková	Městský úřad Polička	cernikova@policka.org
Bc. Kateřina Stodolová	Městský úřad Polička	stodolovak@policka.org
Vendula Kučerová, DiS.	Městský úřad Polička	kucerovav@policka.org
Za poskytovatele:		
Mgr. Markéta Šafářová	Oblastní charita Polička	reditel@pol.hk.caritas.cz
Bc. et Bc. Pavel Šimon	Oblastní charita Polička	sas.nrp@pol.hk.caritas.cz
Zdeňka Švecová	SVČ Mozaika Polička	svecova@mozaika-policka.cz
Mgr. Ferdinand Raditsch	Květná Zahrada, z.ú.	kvetnazahrada@seznam.cz
Mgr. et Bc. Lenka Buchtová	Bonanza Vendolí, z. ú.	lenka@osbonanza.cz
Bc. Miroslava Přiklopilová	Dětský domov Polička	dd.policka@seznam.cz
Lucie Jílková, DiS.	Dětský domov Polička	dd.policka.sp@seznam.cz
Lenka Brennan	MaTami, centrum pro rodinu z.s.	brennanlenka@gmail.com

Popis cílové skupiny pro potřeby KPSS

Rodina a děti

Rodiny ve standardních situacích – jedná se o přirozené skutečnosti a přechody, kterými rodina prochází (narození dítěte, rodičovská „dovolená“, návrat pečujícího rodiče na trh práce, kloubení práce s péčí o děti, nástup dítěte do ZŠ, vyplnění volného času dětí, mezigenerační vztahy ...)

Rodiny s dětmi v tíživé životní situaci – Rozvod a rozchod rodičů, kdy je narušena komunikace mezi rodiči, neshody rodičů, rozvodové a porozvodové spory. Problematický kontakt dítěte s druhým rodičem. Rodiny s dětmi, které se ocitly v nenadálé situaci (bez bydlení, bez příjmu vlivem jiného než vlastního přičinění)

Osamělý rodič – rodič (zejména ženy), bez širšího rodinného zázemí a podpory. Těžší uplatnění se na pracovním trhu, spojené s případnými nižší výdělků. Může se jednat o ženy, které od partnera odešly z důvodu agresivního chování vůči nim, potažmo k dětem.

Sociálně slabé rodiny – rodiny dlouhodobě žijící na ubytovnách, rodiny ohrožené jak bytovou nestabilitou, tak i zadlužeností. Rodiny s dětmi, které jsou na hranici životního minima. Rodiče, kteří nemají dostatečné kompetence pro udržení dlouhodobého nájemního bydlení, nebo tyto kompetence mají, ale jsou ze strany soukromých pronajímatelů vnímány jako rizikové (jsou na trhu s bydlením znevýhodňováni).

Rodiny s dětmi, kde rodiče neplní svou rodičovskou odpovědnost – nedostatečná péče rodičů a jiných osob zodpovědných za výchovu, ukládání a realizace výchovných opatření. V některých případech syndrom týraného, zanedbávaného a zneužívaného dítěte.

Rodiny s postiženými dětmi – rodiny, které potřebují podporu. Komunikace s ústavními zařízeními, ve kterých dítě pobývá. *Služby pro hendikepované děti spadají také pod cílovou skupinu Senioři a hendikepovaní občané.*

Osvojitelé, pěstouni – formy NRP: pěstounská péče, pěstounská péče na přechodnou dobu, poručenství, svěřeni do péče jiné osoby než rodiče, osvojení (zvláštní forma rodičovství)

Mládež

Pro účely KP jsme mládež definovali věkem 12 let (nástup puberty) až 26 let (maturita, často odchod z rodiny, pokračování ve studiu, nástup do práce, nebo do evidence ÚP ČR). V tomto období si mladí lidé osvojují společenské normy a požadavky, začleňují se do světa práce.

Neriziková mládež – mladí lidé vyrůstající ve stabilním prostředí, které dostatečně reaguje na jejich potřeby, zajišťuje jim dostatečné emoční, výchovné a materiální zázemí, v prostředí, které je motivuje a rozvíjí jejich potenciál a připravuje je na budoucí zapojení se na trhu práce. Využívají volnočasové aktivity ve městě.

Riziková mládež – mladí lidé se zvýšeným rizikem sociálního selhání – záškoláctví, sebepoškozování, sebevražedné chování, drogové závislosti, alkoholismus, patologické hráčství, či jakékoli jiné porušení společenské normy chráněné zákony

Mladí dospělí – po ukončení ústavní výchovy, odcházející z dětského domova či z výchovných ústavů. Někteří po opuštění těchto zařízení využívají navazujících služeb domů na půli cesty, jiní se chtějí osamostatnit.

Poskytovatelé sociálních služeb a souvisejících služeb (mimo zákon o sociálních službách)

Služby formální – služby, které jsou ukotvené zákonem (zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách či zákonem č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí).

Služby neformální – jedná se o služby pro rodiny s dětmi, které nejsou ukotvené zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách či zákonem č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí. Vytvářejí komunitní a podpůrnou síť – volnočasové aktivity a různé další služby primární prevence.

Městský úřad Polička

Městský úřad Polička, odbor sociálních věcí a zdravotnictví, poskytuje komplexní odborné sociálně právní poradenství dětem, rodičům a těhotným ženám v obtížných rodinných a sociálních situacích a v akutních krizových situacích, výkon státní správy na úseku sociálně právní ochrany dětí ve spádové oblasti (veškerá opatření na ochranu nezletilých dětí, opatrovnictví, poručenství, zprostředkování náhradní rodinné péče, výchovná opatření u nezletilých dětí a rodičů, řešení opakovaných poruch chování u nezletilých dětí apod.).

Oblastní charita Polička

Adresa: Vrchlického 10, Polička, 572 01

Posláním OCH Polička je pomáhat lidem v hmotné, sociální, duševní a duchovní nouzi bez ohledu na jejich příslušnost k rase, národnosti nebo náboženskému vyznání. Posláním je pomáhat lidem v nouzi tak,

aby vedli život odpovídající jejich důstojnosti, podporovat je v aktivaci vlastních sil a možností doprovázet je v obtížné životní situaci.

- **Šance pro rodinu** – je sociálně aktivizační službou pro rodiny s dětmi, která je poskytována terénní i ambulantní formou. Její cílovou skupinou jsou rodiny s dětmi a je poskytována bez úhrady. Posláním Šance pro rodinu je podpora rodin s nezaopatřenými dětmi, které jsou v tak obtížné situaci, že potřebují podporu při obnově svých základních funkcí. Služby jsou primárně poskytovány v domácím prostředí rodiny, v případě potřeby je možné službu zajistit ambulantně.
- **Centrum náhradní rodinné péče** – je služba pověřená sociálně-právní ochranou. Uzavírá s pěstouny smlouvy o výkonu pěstounské péče. Pěstounům poskytuje poradenství, doprovázení v obtížných situacích nebo změnách. Pomáhá a facilituje kontakty s biologickou rodinou a pořádá vzdělávací kurzy a kluby pro pěstouny. Dále pořádá respitní pobyty a výlety pro děti v náhradní rodinné péči. Informuje zájemce o pěstounskou péči o tom, jak se stát pěstounem. Vysvětluje smysl a průběh příprav a obvyklou praxi soudů při svěřování dítěte do pěstounské péče.
- **Občanská poradna** – více viz. oblast „osoby ohrožené sociálním vyloučením“.
- **Otevřené dveře** – více viz oblast „osoby zdravotně handicapované“

Bonanza Vendolí, z. ú.

Adresa: Vendolí 308, 569 14 Vendolí

Bonanza je nezisková organizace, jejíž činnost a poslání je zaměřené na pomoc sociálně znevýhodněným nebo rizikovým dětem a jejich rodinám.

- **„Drž se na uzdě“** - sociálně aktivizační služba poskytuje pomoc a podporu rodinám s ohroženými dětmi v jejich přirozeném prostředí. Motivací a posilováním kompetencí vede rodinu k samostatnosti a způsobu života, který je ve společnosti vnímán jako běžný. Sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi je dle využívaných metod rozdělena do pracovních skupin:
 1. **Sanace rodiny** – základní aktivizační činnosti, jejichž cílem je vyřešení nepříznivé sociální situace celé rodiny. Jedná se převážně o terénní práci přímo v rodině. Součástí sanace rodiny je rodinná mediace.
 2. **Výcvik sociálních dovedností** – program určený primárně pro děti, využívající metody zážitkové pedagogiky, osobnostně sociální výchovy a aktivit s využitím koní. Cílem programu je posilování sociálních dovedností dětí. Program je doplňován o terénní práci v rodině.
 - 2.1. **Posilující výcvik sociálních dovedností** – navazující součást programu Výcvik sociálních dovedností, určen pro děti, které již absolvovaly základní výcvik, a bylo jim doporučeno pokračovat v posilování získaných sociálních dovedností.
 - 2.2. **Motivační víkend** – navazující součást programu Výcvik sociálních dovedností, určen pro děti, které již absolvovaly základní výcvik a je vhodné ověření jejich získaných sociálních dovedností s odstupem času. Uvedené víkendy slouží i k další motivaci pro udržení získaných sociálních dovedností.
 3. **Mentorská asistence** – program určený primárně pro děti, využívající metody mentoringu a osobnostně sociální výchovy. Cílem programu je eliminace nepříznivé sociální situace vycházející ze školní neúspěšnosti dítěte. Součástí programu může být i terénní práce v rodině.

- 4. Prázdninový pobyt** – krátkodobý termínovaný pobyt ve službě, jehož cílem je prevence sociálního vyloučení dítěte prostřednictvím přirozeného kontaktu s vrstevníky. Součástí prázdninových pobytů může být i terénní práce v rodině.

Cílová skupina uživatelů

Služba je určena rodinám s dětmi ve věku od 8 do 15 let ze Svitavska, Moravskotřebovska, Poličska a Litomyšlska, jejichž vývoj je ohrožen v důsledku dlouhodobé krizové situace v rodině, kterou rodiče nedokáží sami bez pomoci překonat, a v případě existence dalších rizik ohrožení jejich vývoje.

Květná Zahrada, z.ú.

Adresa: Květná 40, 572 01 Polička

Květná Zahrada, z.ú. je organizací založenou v roce 2005, zaměřenou na efektivní pomoc a podporu ohrožených a rizikových dětí a jejich rodin a mladých lidí, kteří po dosažení zletilosti opouštějí školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, vrací se z jiných zařízení pro péči o mládež, z výkonu trestu odnětí svobody, ochranné léčby, nebo jsou v obtížné životní situaci – bez přístřeší, potřebné pomoci a podpory.

- **„Květináč“** - zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Toto zařízení je pro děti od 12 do 18 let věku, jejichž příznivý vývoj je vážně ohrožen zejména kvůli nevhodnému výchovnému působení, výchovným problémům, opakovanému selhávání (rodičů i dítěte). Ochrana a pomoc takovému dítěti spočívá v uspokojování základních životních potřeb, včetně ubytování, v zajištění zdravotních služeb a v psychologické a jiné obdobné nutné péči. Současně dle pokynů příslušného orgánu sociálně-právní ochrany dětí pracujeme s rodinou dítěte. Zařízení vzniklo v roce 2013, za tři roky činnosti prošlo zařízením asi 45 dětí, z toho 41 se vrátilo zpět do původní rodiny.
- **Středisko výchovné péče Svitavska SVP ALFA** je školským poradenským zařízením, které od školního roku 2014/15 poskytuje preventivně výchovnou péči dětem a mladistvým od 3 do 18 let, popřípadě do ukončení jejich soustavné přípravy na budoucí povolání (do max. 26 let). Dále nabízí středisko své služby rodičům a všem pedagogickým pracovníkům. Bezplatné služby jsou poskytovány formou ambulantní (ve Svitavách a na detašovaných pracovištích **včetně Poličky**), terénní (práce s třídními kolektivy a celými rodinami) a celodenní pro území celého okresu Svitavy.
Středisko přijímá do péče klienty vykazující výchovné potíže, u kterých ale nenastal důvod k nařízení ústavní výchovy nebo uložení ochranné výchovy. Zároveň je snahou cílenými postupy předcházet vzniku či prohlubování existujících problémů. K hlavním obtížím, které středisko řeší, patří: školní problémy, problémy v rodině, osobnostní a psychické problémy, počátky zneužívání návykových látek (včetně alkoholu a nikotinu), hráčství, projevy asociálního chování.
- **Dům na půl cesty Květná** – více viz oblast „osoby ohrožené sociálním vyloučením“

Pedagogicko-psychologická poradna Ústí nad Orlicí – elokované pracoviště Polička

Adresa: Nábřeží Svobody 447 (Masarykova ZŠ), 572 01 Polička

PPP poskytuje „služby pedagogicko-psychologického a speciálně pedagogického poradenství a pedagogicko-psychologickou pomoc při výchově a vzdělávání žáků“. Základním posláním je poskytovat pomoc (psychologickou, psychoterapeutickou, speciálně pedagogickou, metodickou a primární prevenci rizikového chování) dětem a žákům ve věku 3-26 let, jejich rodičům a učitelům všech typů škol. Učitelům, kromě metodické pomoci, může nabídnout také supervizi. Pomocí metody Videotrénink interakcí se snaží pomoci učitelům při práci s problémovými žáky. Ve školách všech typů provádí rovněž programy

zaměřené na prevenci rizikového chování, které jsou realizovány zejména v rámci projektu OPVK Centrum primární prevence (problematika návykových látek, šikany, násilí apod.).

Popis jednotlivých služeb a činností:

Diagnostická činnost – posuzování schopností, dovedností, osobnostních i dalších předpokladů dítěte

Poradenská činnost – konzultace problému, se kterým klient přichází, příp. další vedení

Terapeutická činnost – práce s klientem s cílem dosáhnout pozitivních změn při řešení problémů. Existují různé formy terapie – rodinná, skupinová, individuální, vždy se jedná o dlouhodobý proces

Prevence rizikového chování – práce se školními kolektivy, aktuální řešení šikany na školách, problematika drog, agresivity, hráčství, xenofobie atd.

Metodická činnost – pomoc při zpracování minimálně preventivních programů, projektů a grantů, vzdělávací činnost pro školy veřejnost

Speciálně pedagogické centrum Bystré

Adresa: Nádražní 775, 572 01 Polička (budova plaveckého bazénu)

Speciálně pedagogické centrum je školské poradenské zařízení. Poskytuje bezplatně speciálně pedagogickou, logopedickou a psychologickou péči a sociálně – právní poradenství.

Primárně se věnuje dětem se zdravotním postižením a dětem s obtížemi ve vývoji (v situaci, kdy ještě nelze spolehlivě určit, zda se jedná o zdravotní postižení). SPC Bystré není zaměřeno na jeden typ zdravotního postižení, věnuje se klientům ze spádové oblasti.

Klienty centra jsou primárně děti, žáci a studenti s nerovnoměrným vývojem, s mentálním postižením, s poruchami autistického spektra, s tělesným a kombinovaným postižením, s narušenou komunikační schopností, s vadami sluchu.

Služby poskytující dětem a jejich rodinám, pedagogickým pracovníkům, školám a školským zařízením.

Lexus z.ú. – více viz oblast „osoby ohrožené sociálním vyloučením“

Dětský domov Polička

Adresa: A. Lidmilové 505, 572 01 Polička

Školské zařízení pro výkon ústavní výchovy. Zajišťuje nezletilé osobě, a to zpravidla ve věku od 3 do 18 let, případně zletilé osobě do 19 let, na základě rozhodnutí soudu o nařízené ústavní výchově nebo o předběžném opatření, náhradní výchovnou péči v zájmu jejího zdravého vývoje, řádné výchovy a vzdělávání. Zařízení poskytuje službu s nepřetržitým celoročním provozem. Směřuje k přirozenému začlenění dětí do komunity a k užší spolupráci s rodinou.

V období tří let je plánováno postupně opustit nevyhovující zázemí stávající budovy a pro děti a dospívající z Dětského domova v Poličce zajistit vhodné rodinné soužití v bytech. Tím bude zajištěn individuálnější přístup pro rozvoj identity dítěte a jeho klíčových kompetencí pro život včetně vlastní odpovědnosti.

Popis cílové skupiny:

Cílovou skupinou jsou nezletilé osoby, a to zpravidla ve věku od 3 do 18 let, případně zletilé osoby do 19 let, které se ocitly bez řádné péče rodičů a jejichž výchova je vážně ohrožena a narušena, a které jsou na základě rozhodnutí soudu o ústavní výchově nebo o předběžném opatření umístěny v zařízení pro výkon ústavní výchovy.

Středisko volného času Mozaika

Adresa: nám. B.Martinů 85, 572 01 Polička

Je příspěvkovou organizací pro zájmové vzdělávání zřízenou městem Polička ke dni 1.1.2003. SVČ poskytuje cenově i časově dostupnou službu, která je založena na rovném přístupu každého občana ke vzdělávání bez jakékoli diskriminace z důvodu rasy, národnosti, pohlaví, zdravotního stavu, či jiného postavení občana. Zájmové vzdělávání je uskutečňováno v souladu s Vyhláškou č.74/2005 o zájmovém vzdělávání.

V pojetí pracovníků je SVČ místem, které klienty motivuje a podporuje k aktivnímu trávení volného času. Charakter činnosti pak má v klientech mimo jiné podporovat pocit bezpečí a úspěšnosti, možnost pozitivního prožívání, získání zdravého sebevědomí, rozvíjení kritického myšlení a schopnost sebehodnocení.

- Hlavními formami činnosti jsou:
 - pravidelné zájmové kroužky a kurzy
 - příležitostné velké akce pro širokou veřejnost, dílny, workshopy, pobytové akce
 - tábory o letních a vedlejších prázdninách
 - vzdělávání pedagogických pracovníků
 - organizace soutěží vyhlášených Ministerstvem školství
 - preventivní programy a kreativní dílny pro mateřské, základní a střední školy
 - provoz dopravního hřiště v Poličce a výuka dopravní výchovy

Cílová skupina

Zájmové vzdělávání pro zájemce ze všech věkových kategorií od dvouletých dětí po seniory.

MaTami, centrum pro rodinu z.s.

Adresa: Tylova 114, 572 01 Polička

Posláním MaTami je vytvořit otevřený a bezbariérový prostor pro rodiny s dětmi, kde se mohou vzájemně setkávat, sdílet své rodičovské zkušenosti, problémy, navzájem se podporovat. Také nabízí možnost zvyšovat rodičovské kompetence, předcházet negativním jevům v rodině, spolupodílet se na občanském životě a věnovat se dobrovolnické práci.

Hlavní činnosti

- kluby rodičů – pravidelné dopolední psychosociální aktivity pro rodiče s dětmi
- Hlídaček – krátkodobé hlídání dětí
- vzdělávací aktivity – kurzy, tréninkové aktivity, besedy (předporodní, s tématem rodičovství, seberozvojové, komunikační a další)
- bezplatné poradny – logopedická, psychologická, právní, pedagogická, ekonomická, laktační, zdravotní, psychomotorická
- letní příměstské tábory
- coworking – pracovní prostor pro každého
- nárazové akce pro rodiny s dětmi

Cílová skupina

těhotné ženy a jejich partneři, rodiny s dětmi do 3 let věku, rodiče (hlavně matky) na mateřské a rodičovské dovolené, ženy vracející se po rodičovské dovolené na trh práce, prarodiče, rodiny s dětmi ve složité sociální situaci, ale i širší veřejnost.

Zhodnocení KPSS pro město Polička a části Střítež, Lezník a Modřec za rok 2013-2016

Komunitní plán se v cílové skupině rodina, děti a mládež zaměřuje jak na rodiny s dětmi, kde se objevuje nějaký problém, tak i na rodinu ve standardních situacích. Dále se zaměřuje na děti a mládež ve věku od 0 do 26 let, opět jak ve standardních situacích, tak i v těch, kde se může objevit nějaký nežádoucí prvek

chování, nebo sociálního znevýhodnění.

V obci by měla být vytvořena záchranná sociální síť pro rodiny, které se mohou krátkodobě ocitnout v nepříznivé sociální situaci. Zároveň by zde měla být zjevná struktura organizací, které společně poskytují co nejkomplexnější pomoc rodinám s dětmi, které se ocitají v dlouhodobém ohrožení, případně předchází jeho případnému prohlubování.

Komunitní plán by měl být stále živým dokumentem, který zmapuje a popíše danou situaci a vyhodnotí strukturu služeb, případně nastíní další možnosti jejího rozvoje. Na základě komunitního plánu by mělo být možné prosazovat základní standard služeb pro definovanou cílovou skupinu, stejně tak jako pomoci nastavit způsob spolupráce mezi službami a dalšími institucemi, které s danou cílovou skupinou pracují.

Cíl 1: Podpora a rozvoj volnočasových aktivit, preventivních programů a „fungujících rodin“

1.1. zajištění a rozšíření primární prevence sociálně patologických jevů ve školách

Cíl částečně naplněn – preventivním programům se v Poličce věnuje SVČ Mozaika, Gymnázium Polička, PPP Ústí nad Orlicí, dále školy spolupracují s Policií ČR a dalšími institucemi tyto programy poskytujícími. Školy v rámci své preventivní činnosti zajišťují svým žákům a jejich rodičům poradenství formou individuálních konzultací, zapůjčují odbornou literaturu či odkazují na odpovídajícího odborníka mimo školské zařízení. Ve spolupráci s výše uvedenými organizacemi pořádají vrstevnické programy, adaptační programy a pobytové akce, besedy, přednášky. Vzdělávají pedagogy v oblasti prevence. Školy též zajišťují kroužky jako nabídku smysluplného trávení volného času. Školy tyto aktivity hojně využívají. Financování některých programů je zajištěno komisí pro prevenci kriminality.

1.2. zřízení klubu pro děti a mládež

Tento cíl nebyl naplněn – klub pro děti a mládež zřízen nebyl. Pokud by k tomu mělo dojít, musela by být zpracována důkladnější analýza, zda je zřízení takové služby v Poličce opravdu potřebné.

Cíl 2: Cílená podpora ohrožených rodin

2.1. úzká spolupráce s OCHP SAS

Cíl naplněn – spolupráce mezi SAS a OSPOD pravidelně probíhá. Intervence v rodinách se vzájemně doplňují.

2.2. spolupráce s o.s. Bonanza

Cíl naplněn – spolupráce mezi Bonanzou a OSPOD pravidelně probíhá.

2.3. zachování ubytovny pro rodinu s dětmi „Ligamen a.s.“

Cíl naplněn – od roku 2012 je možnost ubytování žen a rodin s dětmi v prostorách firmy Ligamen a.s. Polička, P. Jilemnického č. 398. Ubytované osoby bydlí na základě smlouvy o ubytování na dobu určitou, smlouva se pak v případě zájmu o další ubytování prodlužuje. Na ubytovně není stálý dohled a ubytovna není v režimu sociální služby. Pravidla přijetí klientů na tuto ubytovnu a domovní řád si řeší provozovatel ubytovny. Město nemá žádné kompetence do tohoto procesu zasahovat. Jako negativum se jeví skutečnost, že na ubytovně se často ubytovávají rodiny z jiných měst. Jejich situace je pak řešena pracovníky OSVZ s tím, že sociální práce je touto skutečností ztěžována. V Poličce nejsou k dispozici jiné než nájemní byty (na které rodiny nemají finanční prostředky) a nelze klienty dále posunout do jiné formy bydlení. Na ubytovně pak zůstávají dlouhodobě. V krizových situacích, kdy se matka s dětmi ocitne bez přístřeší je oslovován Azylový dům pro matky s dětmi ve Svitavách a Azylový dům pro matky s dětmi v nouzi v Koclířově.

S rodinami na ubytovně Ligamen pracují pracovníky OSPOD MěÚ Polička, a také SAS OCH Polička.

Nadále ale zůstává otázka návazného bydlení, i na tuto oblast se stávající komunitní plán zaměřuje.

Cíl 3: Podpora a rozvoj stávajících služeb a vznik nových služeb

3.1. podpora stávajících služeb OCHP OP a SAS

Cíl naplněn – finanční podpora od města, nedošlo k rozšíření provozní doby Občanské poradny.

3.2. propagace služeb a informovanost veřejnosti

Cíl naplněn částečně – v této oblasti je třeba stále (kontinuálně) veřejnost informovat

3.3. podpora pobytového zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, organizace o.s. Květná zahrada

Cíl naplněn – financován prostřednictvím dotací.

3.4. finanční podpora nových a stávajících služeb

Cíl částečně naplněn

V regionu fungují zkušené služby s historií, jsou často všeobecně známé, důvěryhodné a transparentní. Jsou znalé specifik regionu. Jsou schopné a dokáží reagovat na aktuální problémy v regionu. V průběhu tohoto období nevznikla žádná nová služba, došlo ale k rozšiřování činností stávajících organizací. Proto je důležitá jejich podpora, a to jak komunitní, tak finanční.

Cíl 4: Podpora „fungujících rodin“

4.1. využití neutrálního zázemí pro styk rodičů s dětmi po rozvodu

Cíl naplněn – styk rodičů s dětmi pro rozvodu (rozchodu) je v Poličce možný realizovat v Oblastní charitě v Poličce, a také v RC MaTami.

4.2. vznik dětských koutků ve veřejných institucích

Cíl částečně naplněn

4.3. bezbariérovost veřejných míst

Viz oblast zaměřená na hendikepované a staré občany.

SWOT Analýza

Silné stránky:	Slabé stránky
- dostatek míst v mateřských školách- stabilní služby s historií- stále se prohlubující spolupráce mezi organizacemi a veřejnou správou- fungující dotační programy města- spolupráce mezi subjekty- kreativita a schopnost služeb- existence široké nabídky volnočasových aktivit- možnost využívat volnočasové aktivity pro sociálně slabé bezúplatně.- možnosti trávení volného času pro rodiče s malými dětmi- existence kultury pro celé rodiny ve městě- zapojení se do projektu Síťování služeb pro ohrožené rodiny a děti	- rezervy v předávání informací mezi subjekty pracujícími s rodinou- nedostatek bytového fondu města Poličky- nízký rozpočet komise na prevenci kriminality- nejsou zpracována hlubší analytická data pro skupinu rodina, děti a mládež- nedostatek terapeutických služeb pro rodiny s dětmi, zejména psychiatrů a psychologů pro děti i dospělé- nedostatek psychologů a psychiatrů, mediátorů v krizových situacích- nedostatek vyžití pro děti ve věku 15 +- nečitelnosti financování služeb pro rodiny ze strany města- nevyjasněnost v kompetencích

- některé školy mají vlastního psychologa - existence vrstevnických programů na školách	jednotlivých organizacích (př. školy x služby) - podceňování včasné intervence - nedostatečná informovanost veřejnosti o některých organizacích
Příležitosti - intenzivnější spolupráce se zastupiteli města - využívání všech dostupných finančních zdrojů - společné akce subjektů pracujících s rodinou - síťování a propojování služeb - zpracování podrobných analýz - inspirace z okolí - osvěta veřejnosti – využití medií - podpora primární prevence - setkávání výchovných poradců škol - podpora vzdělávání rodičů - práce komise zdravotně-sociální a komise pro prevenci kriminality	Hrozby - vznik nových sociálně vyloučených lokalit - nedostatek finančních prostředků na pokrytí práce služeb pro rodiny - vysoká zadluženost rodin - nedostatek politické vůle ke změně - odchod schopných pracovníků ze služeb - legislativní změny - odliv vysokoškolsky vzdělaných lidí z města - nástrahy internetu

Zhodnocení

SWOT analýza je vyjádřením zadavatelů a poskytovatelů k aktuálnímu stavu v této oblasti, je pouze jednou z částí analýz, které je možné zpracovat. Nelze ji paušalizovat. Vycházíme z ní ale při stavbě návrhu cílů a opatření KP města Poličky pro nadcházející období. Jednotlivé části SWOT analýzy vyšly ze setkání poskytovatelů, škol a jejich připomínek.

Ze SWOT analýzy je patrné, že chybí hlubší analýza regionu. Tato analýza by byla podkladem pro větší ukotvení služeb a pro zhodnocení jejich využitelnosti, stejně tak podkladem pro vznik nových a rozvoj stávajících. V tomto směru se zdá být velkou příležitostí zapojení se do projektu „Systémový rozvoj a podpora nástrojů SPOD“. Projektový pracovník, sítař, by měl pomoci zajistit kvalitní statistická data pro následnou analýzu potřeb v regionu a přispět svou činností k většímu provázání aktérů sítě služeb a k podpoře jejich vzájemné spolupráce. Důležitým zdrojem informací (dat), by pak mohly být společné akce subjektů pracujících s rodinou.

V průběhu let se v Poličce a blízkém okolí vytvořila poměrně široká síť služeb pro ohrožené rodiny s dětmi. Tuto síť je třeba nadále podporovat, zefektivňovat a rozvíjet. Některé služby se potýkají s nedostatkem finančních prostředků na pokrytí své činnosti. Přestože fungují dotační programy města na jednotlivé činnosti, z analýzy vyplývá, že je poskytovatelé shledávají nečitelnými. K vyjasnění by mohla přispět širší diskuse mezi samosprávou a sociálními službami.

Nastavení pravidelných setkání aktérů sítě by mohlo pomoci lepší identifikaci stávajících potřeb jednotlivých subjektů, odstraňování případných nedostatků či být příležitostí k lepšímu využití potenciálu jednotlivých služeb.

K podpoře stávajících služeb by mohla pomoci i větší osvěta veřejnosti a propagace služeb v médiích a propagace poskytovatelů navzájem.

Jako velké téma se na základě SWOT analýzy jeví nedostatek dostupného bydlení. Pro řešení stávající situace je velkou příležitostí zapojení všech aktérů sítě a jejich vzájemná spolupráce. Vynaložení financí v rámci bytové politiky města by mělo vycházet z analýzy potřeb konkrétní cílové skupiny. Při hledání řešení je třeba si uvědomit i hrozbu vzniku sociálně vyloučených lokalit. Velkým problémem, jež s bydlením souvisí a zároveň se promítá i do dalších oblastí sociální práce, je poskytovateli často zmiňovaná vysoká zadluženost rodin.

Ze SWOT analýzy vyplývá, že v Poličce je vytvořena poměrně široká a stabilní síť sociálních služeb. Dle zjištěných informací jsou dostupné služby odborného poradenství, sociálně aktivizační služby, volnočasové aktivity, služby pro rodiny s dětmi s handicapem. V Poličce jsou dále detašovaná pracoviště některých služeb (PPP, SVP, SPC), čímž se stávají pro rodiny v Poličce dostupnějšími. Další služby odborníků jsou k dispozici v nedalekých Svitavách, Litomyšli. Je třeba i nadále tyto služby podporovat a rozvíjet. Zdůrazňována je zejména potřeba včasnosti intervence, kdy narážíme na nedostatečnou informovanost veřejnosti o některých službách, na rezervy v předávání informací mezi subjekty pracujícími s rodinou, na nedostatečnou kapacitu a dostupnost odborníků (nedostatek psychologů, psychiatrů).

Dle získaných informací je v Poličce nabízeno široké spektrum volnočasových a vzdělávacích aktivit pro rodiny, děti a mládež. Přesto je třeba je dále podporovat a více se zaměřit zejména na mládež ve věku 12+.

Návrh konkrétních cílů a opatření

1 Zpracování hlubší analýzy pro oblast rodina, děti a mládež.

- 1.1 Zapojení se do projektu „Systémový rozvoj a podpora nástrojů SPOD“ pro rok 2016-2019.
- 1.2 Schůzky s poskytovateli soc. služeb, školskými zařízeními a dalšími aktéry působícími v oblasti rodina, děti a mládež.
- 1.3 Zjišťování potřeb uživatelů.

2 Podpora stávajících služeb a vyhledávání nových příležitostí rozvoje.

- 2.1 Podpora multidisciplinárních setkávání.
- 2.2 Podpora mediální propagace služeb.
- 2.3 Podpora diskuze mezi samosprávou a službami ohledně vzájemných potřeb.

3 Podpora rozvoje sociálního bydlení.

- 3.1 Podpora diskuze mezi samosprávou a aktéry sítě.
- 3.2 Vyhledávání čerpání prostředků z dotačních titulů.
- 3.3 Podpora zpracování analýzy potřebnosti.
- 3.4 Podpora místní ubytovny Ligamen s.r.o.
- 3.5 Podpora azylového bydlení (DC Svitavy, Azylový dům pro matky s dětmi ve Svitavách a Koclířov).

4 Podpora služeb pracujících s ohroženými rodinami, dětmi a mládeží.

- 4.1 Zachování a podpora SAS působících v Poličce (OCH Polička, Bonanza).
- 4.2 Podpora aktivit určených pro ohrožené děti a mládež (Bonanza, OCH Polička).
- 4.3 Zachování a podpora občansko-právního poradenství (OCH Polička, KC J.J.Pestalozziho Svitavy).
- 4.4 Podpora odborného psychologického poradenství (SVP ALFA, KC J.J. Pestalozzi, Poradna pro PK).
- 4.5 Podpora ZDVOP „Květináč“
- 4.6 Podpora Laxus z.ú.

5 Podpora služeb pedagogického a psychologického poradenství a střediska výchovné péče.

- 5.1 Podpora primární prevence sociálně-patologických jevů (rizikového chování) ve školách (PPP ÚO, SVP Alfa, SVČ Mozaika).

5.2 Zachování stávajících služeb odborného poradenství pro děti a rodiny (PPP ÚO, SPC Bystré, SVP Alfa).

5.3 Podpora detašovaného pracoviště SVP Alfa.

6 Podpora doplňkových služeb pro rodiny a děti, volnočasových a kulturních možností pro děti a mládež.

6.1 Podpora služeb pro rodiny (SVČ Mozaika, RC MaTami).

6.2 Podpora volnočasových, sportovních a kulturních aktivit (SVČ Mozaika...).

6.3 Podpora aktivit pro rodiny s malými dětmi.

6.4 Podpora aktivit pro mládeže 12+.

Cíl	1. Zpracování hlubší analýzy pro oblast rodina, děti a mládež.	
Popis a zdůvodnění cíle:	Shromažďování potřebných poznatků jako např. zpracování socio-demografické analýzy území, sumarizace zjištění o potřebách občanů, analýza a evaluace stávající nabídky sociálních služeb, zjišťování stanoviska zadavatelů, sledování dostupných zdrojů statistických dat a administrativních údajů, zjišťování názoru zainteresované veřejnosti apod.;	
Opatření, která vedou k naplnění cíle a jejich popis	1.1 Zapojení se do projektu „Systémový rozvoj a podpora nástrojů SPOD“ pro rok 2016-2019.	V rámci tohoto projektu byla vytvořena pozice síťáře, který mapuje potřeby aktérů v systému. Jeho analýzy budou podkladem pro rozvoj a zefektivňování služeb pro ohrožené rodiny, děti a mládež.
	1.2 Organizování schůzek s poskytovateli soc. služeb, školskými zařízeními a dalšími aktéry působícími v oblasti rodina, děti a mládež.	Diskuze možností rozvoje systému služeb pro rodiny, děti a mládež. Evaluace nabídek. Získávání aktuálních dat.
	1.3 Zjišťování potřeb uživatelů.	Z povahy komunitního plánování je třeba více rozpracovat rovinu samotných uživatelů služeb. Zpracování cíleného a efektivnějšího monitoringu v prostředí cílových skupin.
Realizátoři (partneři) opatření	- lokální síťářka - samospráva - OSPOD - poskytovatelé služeb - uživatelé služeb - školy	

Cíl	2. Podpora stávajících služeb a vyhledávání nových příležitostí rozvoje.
Popis a zdůvodnění cíle:	V regionu fungují zkušené služby s historií, jsou často všeobecně známé a důvěryhodné, transparentní. Jsou znalé specifik regionu. Jsou schopné a dokáží reagovat na aktuální problémy v regionu. Proto je důležitá jejich podpora, a to jak komunitní, tak finanční. Otevřené spolupráci. Ze SWOT

	analýzy vychází potřeba vyjasnění financování a přístupů samosprávy k sociálním službám.	
Opatření, která vedou k naplnění cíle a jejich popis:	2.1 Podpora multidisciplinárních setkávání.	Předávání informací mezi subjekty pracujícími s rodinou. Povědomí o službách a jejich nabídkách. Vyjasnění výchozích hodnot, společná vize přiměřeného systému služeb, dlouhodobý výhled rozvoje služeb.
	2.2 Podpora mediální propagace služeb.	Pravidelné zveřejňování článků v regionálních denících.
	2.3 Podpora diskuze mezi samosprávou a službami ohledně vzájemných potřeb.	Diskuze ohledně přístupu samosprávy ke službám v obci. Diskuze ohledně financování služeb a dalších v průběhu vygenerovaných tématech.
Realizátoři (partneři) opatření:	- poskytovatelé služeb - OSPOD - samospráva - komise zdravotně-sociální - komise prevence kriminality - regionální tisk	

Cíl	3. Podpora rozvoje sociálního bydlení.	
Popis a zdůvodnění cíle:	Polička se dlouhodobě potýká s nedostatkem dostupného sociálního bydlení. Vzhledem k nedostatečnému počtu takovýchto bytů v Poličce nelze posouvat rodiny do jiných forem bydlení i v případě, že rodina chce a své problémy řeší. Často se jedná o matky samoživitelky, rodiny v dluhové pasti, bez pravidelného příjmu, rodiny, které nemají dostatečné kompetence pro udržení dlouhodobého nájemního bydlení, nebo tyto kompetence mají, ale jsou ze strany soukromých pronajímatelů vnímány jako rizikové. Další skupinou mladé dospělé opouštějící ústavní výchovu v místním Dětském domově. Rodiny často letitě zůstávají na ubytovně. Tato forma bydlení, pokud je dlouhodobá (více než rok), je naprosto nevhodná zejména pro nezletilé děti s ohledem na jejich dobrý vývoj a jejich současné i budoucí sociální uplatnění ve společnosti.	
Opatření, která vedou k naplnění cíle a jejich popis:	3.1 Podpora diskuze mezi samosprávou a aktéry sítě.	Tato diskuze může být rozvinuta zejména ve zdravotně – sociální komisi, kde jsou zástupci jak aktérů, města, tak i širší veřejnosti.
	3.2 Vyhledávání čerpání prostředků z dotačních titulů.	Vyhledávání příležitostí pro financování bytové politiky obcí. Zároveň nacházení

		vhodných míst pro sociální bydlení tak, aby nevznikaly vyloučené lokality.
	3.3 Podpora zpracování analýzy potřeby.	Zpracování analýzy potřeby pro cílové skupiny. Práce lokální síťky.
	3.4 Podpora místní ubytovny Ligamen s.r.o.	Ubytovna poskytuje ubytování pro rodiny s dětmi a osamělé ženy – kapacita 20 míst.
	3.5 Podpora azylového bydlení (Dětské centrum Svitavy, Azylový dům pro matky s dětmi ve Svitavách a Koclířov).	Možnost čerpat finanční prostředky z dotačních programů města Poličky.
Realizátoři (partneři) opatření:	- samospráva - OSPOD - lokální síťka - komise zdravotně-sociální - bytová komise - poskytovatelé soc. služeb - DD Polička - Ubytovna pro ženy a rodiny v Poličce – Ligamen	

Cíl	4. Podpora služeb pracujících s ohroženými rodinami, dětmi a mládeží.	
Popis a zdůvodnění cíle:	Podpora služeb pro rodiny s dětmi, které se ocitly v nepříznivé životní situaci a je ohrožen vývoj dítěte/děti. Jedná se o rodiny, které nedokáží samy překonat tyto situace.	
Opatření, která vedou k naplnění cíle a jejich popis:	4.1 Zachování a podpora SAS působících v Poličce (OCH Polička, Bonanza).	Činnost sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi – podpora rodinám s dětmi v dlouhodobě nepříznivé sociální situaci (špatné bytové podmínky, nezaměstnanost, dluhy apod.). Tento stav není rodina schopna sama bez pomoci překonat. Jedná se jak o službu terénní, tak ambulantní.
	4.2 Podpora aktivit určených pro ohrožené děti a mládež (Bonanza, OCH Polička).	Pořádání výcviků sociálních dovedností, motivačních víkendů, skupin a dalších návazných programů Programy určené primárně pro ohrožené a sociálně znevýhodněné děti. Jejich cílem je posilování jejich sociálních dovedností. Pořádání táborů (i příměstských) pro děti

		z rodin v nepříznivé sociální situaci. Současně ale také při těchto aktivitách částečně pracovat s rodiči těchto dětí a zvedat jejich rodičovské kompetence.
	4.3 Zachování a podpora občansko-právního poradenství (OCH Polička, KC J.J.Pestalozziho Svitavy).	Poskytování poradenství k dluhové a sociální problematice Poradenství pro rodiny, které se ocitají v dluhové a sociální pasti. Neřešení dluhové situace může mít existenční dopady, neschopnost udržet si bydlení, vliv na výchovu dítěte...
	4.4 podpora odborného psychologického poradenství (SVP ALFA, KC J.J. Pestalozzi, Poradna pro PK).	Uzavřená smlouva mezi městem Poličkou a SVP Alfa o užívání prostor OSVZ Možnost čerpání finančních prostředků z dotačních titulů města.
	4.5 Podpora ZDVOP „Květináč“	Možnost čerpání finančních prostředků z dotačních titulů města.
	4.6 Podpora Laxus z.ú.	Možnost čerpání finančních prostředků z dotačních titulů města.
Realizátoři (partneři) opatření:	- OCH Polička - Bonanza - Krizové centrum J.J.Pestalozziho, o.p.s. Svitavy - Květná Zahrada, z.ú. - Květná Zahrada, z.ú. - SVP Svitavska ALFA - PPP ÚO - Poradna pro rodinu PK – Svitavy - Laxus z.ú. - OSPOD	

Cíl	5. Podpora služeb pedagogického a psychologického poradenství a střediska výchovné péče.	
Popis a zdůvodnění cíle:	Jedná se o preventivní a nápravné služby pro cílovou skupinu rodinu, děti a mládež, jejíž základ leží zejména ve školství. Podílet se na vzdělávacím procesu, a to zvláště v těch případech, kdy je tento vzdělávací proces nějakým způsobem znesnadněn. Předchází vzniku a rozvoji negativních projevů chování dětí, nebo tyto negativní projevy řeší. Ve školách narůstá počet žáků, potažmo i rodičů s různými zvláštnostmi, potřebami i obtížemi, které je třeba řešit.	
Opatření, která vedou k naplnění cíle a jejich popis:	5.1 Podpora primární prevence sociálně-patologických jevů (rizikového chování) ve školách (PPP ÚO, SVP Alfa, SVČ Mozaika...).	Je zde zjevná důležitost podpory služeb, projektů a programů prevence, bezpečnostně rizikových jevů a podporu výchovy k občanské odpovědnosti a zavádění jich do škol. Zároveň je potřebná i informovanost škol o těchto aktivitách.
	5.2 Zachování stávajících	Služby odborného poradenství pro děti

	služeb odborného poradenství pro děti a rodiny (PPP ÚO, SPC Bystré, SVP ALfa).	zajišťují diagnostické a terapeutické služby. Tato vyšetření pomáhají odhalovat potíže dítěte (potažmo rodiny) a hledat nápravy tohoto stavu. Problémy dítěte ve škole často pramení z rodiny a je třeba pracovat celou rodinou tak, aby řešení konkrétních obtíží bylo efektivnější.
	5.3 Podpora detašovaného pracoviště SVP Alfa.	Tato služba dokáže aktuálně reagovat na problémy rodičů a dětí. Službu je přístupná přímo v Poličce, není zde nutnost dojíždět.
Realizátoři (partneři) opatření:	- školy - SVP Svitavska SVP ALFA - PPP ÚO - SPC Bystré - SVČ Mozaika - komise pro prevenci kriminality - komise sociálně-zdravotní - OSPOD - OCH Polička - Bonanza	

Cíl	6. Podpora doplňkových služeb pro rodiny a děti, volnočasových a kulturních možností pro děti a mládež.	
Popis a zdůvodnění cíle:	Jedná se o velkou šíři služeb. Aktivity a činnosti těchto organizací jsou často nezastupitelné v systému preventivním a výchovném. Tyto služby jsou důležité nejen pro cílovou skupinu ale i pro celou občanskou společnost. Poskytují volnočasové ale i vzdělávací aktivity pro rodiny, děti a mládež, napomáhají integraci rodin v obtížné situaci. Usnadňují přirozené skutečnosti a přechody, kterými rodina prochází (narození dítěte, rodičovská „dovolená“, návrat pečujícího rodiče na trh práce, kloubení práce s péčí o děti, nástup dítěte do ZŠ, vyplnění volného času dětí, mezigenerační vztahy ...).	
Opatření, která vedou k naplnění cíle a jejich popis:	6.1 Podpora služeb pro rodiny (SVČ Mozaika, RC MaTami).	Zachování a podpora služeb, které staví na vlastních silách rodiny – služby určené rozvoji partnerských vztahů a rodičovských kompetencí, posilující zdravý životní styl, podporující výchovu k občanské odpovědnosti.
	6.2 Podpora volnočasových, sportovních a kulturních aktivit (SVČ Mozaika...).	Zachování a podpora vzdělávacích, zážitkových, kulturních aktivit.
	6.3 Podpora aktivit pro rodiny s malými dětmi.	Volný čas mohou rodiče s dětmi trávit „řízenými“ aktivitami v místním rodinném centru MaTami. V květnu 2015 bylo otevřeno dětské centrum Vanýšek, kde na děti čekají nejrůznější atrakce a

Komunitní plán sociální služeb pro město Polička a části Střítež, Lezník a Modřec
Rok 2017–2020

		prolézačky a pro rodiče posezení u kávy. Organizace se stávají více „přátelské rodině“, v mnohých je zřízen dětský koutek. Přesto je dobré téma prostředí přátelského rodině stále zviditelňovat. Jednou z možností by mohl být i vstup do soutěže „obec přátelská rodině“.
	6.4 Podpora aktivit pro mládeže 12+	Podpora sportovního vyžití, dobrovolnictví mezi mládeží, aktivity SVČ Mozaika Polička pro tuto skupinu apod.
Realizátoři (partneři) opatření:	- samospráva - komise zdravotně-sociální - komise pro prevenci kriminality - SVČ Mozaika - RC MaTami - Pontopolis z.s. - Dětské centrum Vanýsek - Městská knihovna Polička - Centrum B. Martinů - Tylův dům - Divadelní klub - Pionýr, z. s. - Pionýrská skupina Polička - Středisko Tilia Polička (junák-skaut) - další zájmové formální i neformální spolky	

SENIORŮ A ZDRAVOTNĚ HENDIKEPOVANÍ OBČANÉ

Seznam členů pracovní skupiny

Jméno a příjmení	Organizace	Kontakt
Za zadavatele:		
Bc. Krejčí Pavlína, DiS.	Městský úřad Polička	krejcip@policka.org
Bc. Burešová Šárka, DiS.	Městský úřad Polička	buresovas@policka.org
Za poskytovatele:		
Mgr. Jaroslava Trmačová	Oblastní charita Polička	charita@policka.cz
Bc. Eliška Pelikovská	Oblastní charita Polička	charita@policka.cz
Ing. Libor Stráník	Svazek obcí AZASS Polička	nempol@tiscali.cz
Mgr. Vít Češka	Svazek obcí AZASS Polička	socialni.ddpolicka@tiscali.cz
Mgr. Pavel Brandejs	DPS "Penzion" Polička	reditel@dpspolicka.cz
Irena Smolková, DiS.	DPS "Penzion" Polička	smolkova@dpspolicka.cz
Za uživatele:		
Zlatuše Kašparová		zlatakasparova@tiscali.cz
Marie Pospíšilová		marup@email.cz

Popis cílové skupiny pro potřeby KPSS

Pojem senior není zcela jednoznačně vymezen. Často je charakterizován příslušností k určité věkové skupině, a to dosažením 60 let, resp. 65 let. Věk sám o sobě není důvodem zvýšené sociální péče, ta nastupuje v situacích způsobené sociálními, či zdravotními faktory.

Cílovou skupinu seniorů můžeme vymezit jako osoby, u nichž v souvislosti se zvyšujícím se věkem a procesem stárnutí dochází k poklesu funkčních schopností, a v důsledku toho ke snížení míry soběstačnosti a tím k závislosti na pomoci druhých osob k zajištění základních životních potřeb.

Obdobně se s různými definicemi můžeme setkat u osob se zdravotním postižením. Pro účely zákona o zaměstnanosti č. 435/2004 je osoba se zdravotním postižením vymezena, jako fyzická osoba, která byla orgánem sociálního zabezpečení uznána jako invalidní ve třetím stupni (tj. osoby s těžším zdravotním postižením) nebo v prvním či druhém stupni. Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách definuje osobu se zdravotním postižením, jako osobu s tělesným, mentálním, duševním, smyslovým či kombinovaným postižením. Dle výše uvedených definic můžeme říci, že obě dvě skupiny se vyznačují sníženou soběstačností, ať již v důsledku věku, zdravotního postižení či chronického onemocnění se vzájemnou provázaností.

Obecným cílem pracovní skupiny je maximální podpora života seniorů a zdravotně postižených osob v jejich přirozeném prostředí, zkvalitnění a dostupnost sociálních služeb.

Přehled poskytovatelů sociálních služeb ve městě Polička

Soc. služba je dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách vymezena jako činnost či soubor činností zajišťujících pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení.

Služby jsou poskytovány formou ambulantní, terénní a pobytovou.

- **Ambulantní – služby**, do jejichž zařízení osoba dochází, je doprovázena nebo dopravována, součástí služby není ubytování.
- **Terénní** – služby jsou poskytovány osobám v jejich přirozeném sociálním prostředí.
- **Pobytové** – služby spojené s ubytováním osob v zařízeních poskytující sociální služby.

Cílem sociálních služeb je zachovat soběstačnost klienta, zvýšit kvalitu života, umožnit mu co nejdéle setrvat, popřípadě navrátit do jeho přirozeného prostředí.

Níže uvedený přehled zahrnuje poskytovatele sociálních služeb na území města Poličky, kteří poskytují sociální služby seniorům a zdravotně postiženým občanům.

Městský úřad Polička, Odbor sociálních věcí a zdravotnictví

Adresa: Nádražní 304, Polička

Způsob financování: Výkon státní správy

Poskytované služby:

- Komplexní sociálně právní poradenství
- Výkon funkce veřejného opatrovníka
- Vydávání parkovacích průkazů označujících vozidlo přepravující osobu těžce zdravotně postiženou
- Rozhoduje o ustanovení zvláštního příjemce dávek sociálního zabezpečení
- Spolupracuje s orgány státní správy, s poskytovateli sociálních služeb
- Vede agendu bytů zvláštního určení

Cílová skupina: Senioři, osoby se zdravotním postižením

Oblastní charita Polička

Adresa: Vrchlického 22, Polička

Poskytované služby:

- AC dílny
- Denní stacionář

AC dílny jsou pracovní dílny, ve kterých se usiluje o rozvoj pracovních dovedností a samostatnosti prostřednictvím pravidelných činností. Klienti si osvojí pracovní návyky, posílí svoji samostatnost v sebeobsluze a rozšíří dovednosti nezbytné pro praktický život.

Cílová skupina: osoby se zdravotním postižením, osoby s mentálním postižením

Denní stacionář je určen pro osoby s mentálním a osoby s kombinovaným postižením. Nabízí pomoc a podporu, která směřuje k rozvíjení individuálních schopností a dovedností. Cílem je posílit samostatnost a integraci zdravotně postižených osob do běžné společnosti.

Adresa: Vrchlického 10, Polička

Poskytované služby:

- Charitní pečovatelská služba
- Osobní asistence
- Otevřené dveře

Charitní pečovatelská služba je terénní sociální služba poskytovaná osobám se sníženou soběstačností z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení. Posláním je osobám zajistit důstojný život s možností, co nejdéle setrvat v domácím prostředí. Mezi základní úkony, jež služba poskytuje, patří pomoc při zvládání běžných úkonů (oblékání, přesun z lůžka, podávání jídla), pomoc při přípravě jídla a pití, pomoc při zajištění chodu domácnosti (úklid, nákupy, donáška léků), doprovázení, doprava uživatelů.

Cílové skupiny: senioři, osoby s tělesným postižením, osoby s mentálním postižením, osoby s chronickým onemocněním

Osobní asistence je určena osobám se sníženou soběstačností z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, které žijí ve vlastní domácnosti nebo u své rodiny a potřebují pomoc jiné osoby. Podporuje možnost, aby klient mohl zůstat ve svém prostředí, mohl žít běžným způsobem, využívat své možnosti a udržovat své vztahy. Služba poskytuje pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně, pomoc při zajištění stravy, pomoc při zajištění chodu domácnosti, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí

Cílové skupiny: děti od 3 let věku, senioři, osoby s tělesným postižením, osoby se zrakovým postižením, osoby se sluchovým postižením, osoby s mentálním postižením, osoby s kombinovaným postižením, osoby s chronickým onemocněním

Otevřené dveře pomáhají lidem s duševním onemocněním v péči o svoji osobu, uplatňovat svá práva a hájit oprávněné zájmy a obstarávat osobní záležitosti. Umožní kontakt duševně nemocnému se společenským prostředím.

Cílová skupina: dospělí s duševním onemocněním od 18 let po odchod do starobního důchodu.

Adresa: Vrchlického 185, Polička

Poskytované služby:

- Charitní ošetřovatelská služba
- Občanská poradna
- Domácí hospic sv. Michaela
- Půjčovna kompenzačních pomůcek

Charitní ošetřovatelská služba tzn. „Domácí péče“ je zdravotní služba specializovaná na poskytování odborné zdravotní péče pacientům přímo v jejich domácnosti. Je určena pacientům propuštěným z nemocnice, chronicky nemocným lidem, seniorům, dlouhodobě nemocným a lidem po úrazech, osobám s fyzickým, psychickým nebo mentálním handicapem a umírajícím. Služba poskytuje zdravotní úkony –

ucelenou péči o nepohyblivého pacienta, aplikaci injekcí, aplikaci inzulínu, převazy pooperačních ran, proleženin a bércových vředů, odběry krve a jiného biologického materiálu atd.

Občanská poradna je určena všem lidem, kteří se na ni obrátí a jsou v nepříznivé sociální či tíživé životní situaci, nebo jim taková situace hrozí. Poskytuje potřebné informace, rady a pomoc.

Domácí hospic sv. Michaela určen lidem v terminálním stádiu nemoci. Umožňuje nevyléčitelně nemocnému člověku strávit poslední chvíle života ve svém přirozeném prostředí v okruhu svých blízkých. Nabízí službu lékaře, zdravotních sester, sociálního pracovníka, psychoterapeuta a v případě zájmu také duchovního. Odborná sesterská péče probíhá formou návštěvní a telefonní služby 24 hodin denně dle ordinace lékaře a potřeb nemocného (podávání léků, pomoc při tlumení bolesti a dalších příznaků nemoci, převazy, péče o stomie, péče o výživu a hydrataci). Součástí péče je podpora a pomoc blízkým osobám umírajícího.

Půjčovna kompenzačních pomůcek

DPS „Penzion“ Polička

Adresa: Družstevní 970, Polička

Poskytované služby:

- Ubytování pro seniory a osoby zdravotně postižené v Domě s pečovatelskou službou
- Pečovatelská služba
- Stravování pro seniory umístěné v DPS „Penzion“ Polička a pro ostatní veřejnost
- Půjčovna kompenzačních pomůcek
- Volnočasové aktivity a doplňková činnost

Pečovatelská služba pomáhá v péči lidem, kteří se ocitli v nepříznivé sociální situaci z důvodu věku nebo zdravotnímu stavu a potřebují pomoc v péči o sebe a svoji domácnost. Podporou a péčí umožňujeme lidem co nejdéle žít ve svém přirozeném domácím prostředí a zachovat si své obvyklé životní návyky. Pomáhá lidem účastnit se života ve městě a zachovat si tak přirozené společenské kontakty. Poskytované služby vedou k podpoře samostatného života klientů v domácím prostředí a k aktivnímu využití volného času.

Ubytování pro seniory a osoby zdravotně postižené je nabízeno formou nájemního bydlení v 60-ti v jednopokojových a 20-ti dvoupokojových bytech s celkovým počtem pro 100 obyvatel. Dle daných pravidel pro přijímání obyvatel do DPS, jim umožňuje zařízení za pomoci pečovatelské služby vedení poměrně samostatného života s cílem dopřát seniorům a lidem zdravotně znevýhodněným příjemný, klidný a důstojný život, který naleznou v harmonickém prostředí klidné části obce.

Půjčovna kompenzačních pomůcek umožňuje zapůjčení potřebné pomůcky na přechodnou dobu lidem po úrazech, v rekonvalescenci či dlouhodobě nemocným. Zapůjčení pomůcky pomůže lidem překlenout období, než si budou moci opatřit pomůcku z vlastních prostředků nebo z příspěvku zdravotní pojišťovny.

Stravování formou obědů mohou využívat nejen senioři, ale i například rodiče na rodičovské dovolené, podnikatelé, různé organizace a jejich zaměstnanci a ostatní široká veřejnost. DPS má vlastní kuchyň s jídelnou, nabízí výběr ze dvou hlavních jídel, vstup do jídelny je bezbariérový, provoz kuchyně splňuje nejprísnější hygienické předpisy. Organizace zajišťuje i rozvoz obědů do domácností, firem i organizací. Objednávání a úhrada obědů je možná jak přímo v jídelně, tak i přes internet.

Volnočasové aktivity, zájmová a vzdělávací činnost zajišťuje organizace pro seniory a zdravotně postižené občany z Poličky a blízkého okolí. Zajišťuje nejrůznější činnosti a programy pro různou aktivitu v oblasti oddychových, kulturních, pohybových a společenských aktivit. Každý si může podle svých možností a schopností vybrat pro sebe činnost, která je pro něho vhodná.

Svazek obcí AZASS Polička

Adresa:	Palackého nám. 160, Polička
Poskytované služby:	Domov důchodců v Poličce Sociálně aktivizační služby pro seniory Sociální rehabilitace Odlehčovací služba Pečovatelská služba

Domov důchodců poskytuje pobytovou sociální službu seniorům, kteří mají sníženou soběstačnost z důvodu věku a jejich situace potřebuje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Zajišťuje ubytování, stravu, úklid, praní prádla, pečovatelskou a ošetřovatelskou službu.

Sociálně aktivizační služba je ambulantní službou pro osoby se zdravotním postižením, osoby s chronickým onemocněním, osoby s jiným zdravotním postižením, osoby v krizi a seniory, kteří potřebují pomoc k dosažení samostatnosti, nezávislosti a soběstačnosti, a to rozvojem jejich specifických schopností a dovedností, posilováním návyků a nácvikem výkonu běžných, pro samostatný život nezbytných činností.

Tato služba umožňuje nácvik činností, které vedou ke zvýšení celkové samostatnosti a soběstačnosti klienta, především při osobní hygieně a péči o vlastní osobu a při běžných úkonech v domácnosti.

Sociální rehabilitace je poskytována dospělým osobám, které mají sníženou soběstačnost zejména z důvodu onemocnění, zdravotního postižení či ztráty orientace, a jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby vedoucí k udržení či opětovnému získání potřebné míry samostatnosti, nezávislosti a soběstačnosti a k návratu do svého přirozeného prostředí.

Odlehčovací služba poskytuje krátkodobý pobyt pro seniory, kteří mají sníženou soběstačnost a o které je jinak pečováno v jejich přirozeném sociálním prostředí. Pobyt je poskytován s cílem umožnit pečujícím osobám na přechodnou dobu nezbytný odpočinek.

Pečovatelská služba je určena osobám, jež mají sníženou soběstačnost zejména z důvodu věku, chronického onemocnění, zdravotního postižení, samoty či ztráty orientace a jejichž situace vyžaduje krátkodobou pomoc druhé osoby. Bez této pomoci by nemohly setrvat ve svém přirozeném prostředí a tuto pomoc jim nemohou zajistit rodinní příslušníci ani jiné blízké osoby. Služba poskytuje úkony jako je pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy, nebo pomoc při zajištění stravy, pomoc při zajištění chodu domácnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím.

Zhodnocení KPSS pro město Polička a části Střítež, Lezník a Modřec za rok 2013-2016

Komunitní plánování je metoda, kterou lze plánovat sociální služby tak, aby co nejvíce odpovídaly potřebám občanů daného města. Samotný proces probíhá za účasti 3 subjektů, a to:

- zadavatele, kterým je město Polička, jenž je garantem realizace výstupu komunitního plánování prostřednictvím Městského úřadu Polička, Odboru sociálních věcí a zdravotnictví,

- poskytovatelů služeb,
- těch, kdo služby využívají.

Posláním komunitního plánování je udržet a rozvíjet efektivní rozvoj systému sociálních služeb. Efektivnost, potřebnost a udržitelnost služeb bývá diskutována na společném setkání subjektů, jehož výsledkem je vyhodnocení a následné zpracování aktuálního komunitního plánu pro dané období.

V Poličce zůstaly zachovány všechny služby, jeden poskytovatel svoji službu rozšířil. Poskytovateli sociálních služeb jsou Oblastní charita Polička, Svazek obcí AZASS Polička a Dům s pečovatelskou službou (dále jen DPS) „Penzion“ Polička.

V daném období 2013-2016 byly odstraněny některé bariéry, a to zejména architektonické. Byly zřízeny nové služby a byty pro seniory a zdravotně postižené.

Mezi nedostatky, které byly odstraněny, můžeme uvést např. úpravy chodníků, kterým byly sníženy hrany a nyní jsou vhodné pro vozíčkáře. Na poliklinice byl zřízen nový výtah, který umožní osobám s omezenou hybností přístup do vyšších pater budovy. Bohužel, stále přetrvávají bariéry v přístupu do ordinací soukromých lékařů. Důvodem je vlastnictví objektů, v nichž se ordinace nacházejí.

Nově byla zřízena nová pobytová sociální služba, a to „odlehčovací služba“. Tato služba se nachází v areálu AZASS a je určena seniorům, o které je pečováno v domácím prostředí. Služba má umožnit pečujícím osobám nezbytný odpočinek v každodenní péči o seniora. Tato služba je velice žádaná a v možném případě bude rozsah lůžek rozšířen. Aktuálně se v Poličce nachází 2 lůžka. Dále poskytovatel (Svazek obcí AZASS) vybudoval nové bezbariérové byty pro seniory a osoby zdravotně postižené. Do budoucna se zvažuje vybudování dalších bytů.

Zůstal zachován rozsah pečovatelské služby poskytované DPS „Penzion“ Polička na území města. Bohužel pro nedostatek personálu docházelo k odmítání žadatelů ze spádových obcí. Pečovatelská služba a osobní asistence při Oblastní charitě Polička se potýkala s plnou kapacitou svých středisek, a z tohoto důvodu musela nové klienty odmítat. K nárůstu klientů došlo také u služby „Otevřené dveře“.

Za pozitivní lze považovat nárůst zájemců o dobrovolnickou službu, kterými jsou nejčastěji studenti z poličského gymnázia. Jejich motivací jsou pocity solidarity a humanitární pohled na svět. Dobrovolnická služba je využívána v domově pro seniory a v Oblastní charitě v Poličce.

SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
- rozvinutá síť sociálních služeb - kvalita stávajících služeb - poskytovatelé se snaží udržovat kvalitu svých služeb a vzdělávat se - díky službám se zvyšuje kvalita života seniorů a zdravotně postižených - dostupné poradenství - postupné odstraňování bariér - město umožňuje poskytovatelům soc. služeb prezentovat své služby prostřednictvím článků v měsíčním zpravodaji Jitřenka - komunitní plánování sociálních služeb - odlehčovací služba	- nedostatečná kapacita bytů pro seniory a osoby se zdravotním postižením - nedostatek pobytových služeb - nedostatek pracovních příležitostí pro osoby se zdravotním postižením - nedostatek finančních prostředků na některé typy služeb - architektonické bariéry u odborných a praktických lékařů - nedostatečná kapacita terénních služeb – pečovatelská služba, osobní asistence - absence lůžek pro osoby s demencí
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
- vícezdrojové financování soc. služeb, financování ze zdrojů EU - spolupráce místních poskytovatelů - rozšíření kapacity poskytovatelů - zvyšující se zájem o dobrovolnickou - spolupráce s úřadem práce v rámci pracovní rehabilitace - domov se zvláštním režimem – pro osoby s demencí - doprava klientů automobilem s bezbariérovou úpravou - podpora mezigeneračních vztahů - zřízení nových bytů pro seniory a zdravotně postižené (využití dotačních programů) - posílení terénních služeb, jež umožní klientovi zůstat v domácím prostředí	- stárnutí populace - zhoršení mezigeneračních vztahů - nezaměstnanost - zadluženost obyvatel - nedostačující informovanost o službách - nezájem klientů využívat nabízené služby z finančních důvodů - nedostatečná komplexní péče o lidi s psychickým postižením (demencí) - nedostatečná kapacita v domě s pečovatelskou službou a v domově pro seniory - snižování financí na provoz sociálních služeb z dostupných zdrojů

Zhodnocení

Na základě zpracované SWOT ANALÝZY lze pokládat rozmanitost sociálních služeb pro danou cílovou skupinu na území města Poličky za uspokojivou.

V celé ČR, tak i na území ORP Polička se mění věková struktura obyvatel. Senioři tvoří stále vyšší podíl z celkového počtu obyvatel. Dle závěru „*Demografická prognóza pro léta 2014-2030 SO ORP Polička*“ by mělo dojít „*k významnému nárůstu obyvatel starších 65 let až o 25 % (nárůst bude zapříčiněn postupným zvyšováním naděje dožití obyvatel, ale zejména přesunem populačně silných ročníků narozených na konci 40-tých let a v 50-tých letech minulého století do kategorie nad 65 let)* a dále „*k nárůstu obyvatel starších 80 let až o 20%.*“¹ Tento nárůst bude znamenat vyšší nároky zajištění nejen zdravotní, ale také sociální péče.

S ohledem na výše uvedené je nutné podporu zaměřit nejen k rozvoji **terénních sociálních služeb**, které umožní klientovi, co nejdéle setrvat ve svém přirozeném prostředí, ale taktéž k rozvoji služeb **pobytových**. K nejrozšířenějším terénním službám na území Poličky patří jednak **pečovatelská služba** poskytovaná Oblastní charitou Polička a DPS „Penzion“ Polička, ale také **osobní asistence** při Oblastní charitě Polička. Jak sami poskytovatelé těchto služeb uvádějí, je jejich kapacita překročena, velmi často dochází k odmítání a k následnému odesílání nových klientů k dalšímu poskytovateli. Pokud ani ten nemůže klienta z kapacitních důvodů přijmout, bývají osloveni poskytovatelé na území Svitavska.

S obdobnou situací se setkáváme rovněž u služeb pobytových. Přestože je tato služba zajištěna Domovem důchodců Polička a klienti mohou také využít služeb Domova pro seniory v Bystrém, zaměstnanci Odboru sociálních věcí (dále jen OSVZ) při MěÚ Polička vycházející ze své pracovní činnosti se domnívají, že navýšení jejich kapacity by pomohlo pokrýt zvyšující se poptávku po této službě. Další zařízení, které umožňuje ubytování seniorů a zdravotně postižených osob je DPS „Penzion“ v Poličce. Též u této služby byl OSVZ MěÚ Polička zaregistrován zvýšený zájem.

Populace stárne, zvyšuje se věk dožití a současně s tím roste i počet seniorů trpících demencí. Úplnou absenci zaznamenala pracovní skupina u lůžek pro tyto osoby na území Poličky. Klienti jsou odesíláni do jiných měst, což představuje komplikaci pro rodinné příslušníky, pro které je velmi často obtížné s nimi nadále udržovat pravidelné kontakty.

S ohledem na stárnutí populace je třeba zachovat stávající služby, podporovat jejich rozvoj a vznik nových služeb.

V lednu 2013 odstartovalo MPSV individuální projekt „Transformace sociálních služeb“, který je zaměřen na změnu pobytových služeb pro osoby se zdravotním postižením, na bydlení v běžném prostředí, ať již formou chráněného bydlení, či formou podpory samostatného bydlení. S tímto procesem se objevuje požadavek na byty, kterých je v Poličce nedostatek.

V rámci poskytování volnočasových aktivit pro seniory a zdravotně postižené je prospěšná spolupráce mezi jednotlivými poskytovateli služeb.

Nadále je nutné podporovat odstraňování bariér ve městě Polička.

Pro všechny výše uvedené služby je třeba nalézt zdroj financí a zajištění částečné podpory ze strany města Poličky.

¹ LORENC, Tomáš. *Demografická prognóza pro léta 2014 - 2030* [online]. 10.1. 2014. Bystré, 2014 [cit. 2016-12-16]. Dostupné z: http://www.bystre.cz/images/IC/mos/demograficka_prognóza.pdf

Návrh konkrétních cílů a opatření

Cíl 1: Podpora soběstačnosti seniorů a jejich setrvání v jejich domácím prostředí.

- 1.1. Navýšení kapacity pečovatelských služeb a jejich dostupnosti.
- 1.2. Navýšení kapacity osobní asistence.
- 1.3. Zřízení služby, jež umožní klientovi řešit aktuální situaci (např. odvoz k lékaři, ...).

Cíl 2: Podpora bydlení.

- 2.1. Podpora výstavba nových bytů pro seniory a zdravotně postižené.
- 2.2. Podpora nových bytů v domě s pečovatelskou službou.
- 2.3. Domov se zvláštním režimem (6–8 lůžek).

Cíl 3: Podpora pobytových služeb.

- 3.1. Navýšení lůžek v domově pro seniory (+ 8–10 lůžek).
- 3.2 Odlehčovací služba (+ 4 lůžka).

Cíl 4. Podpora integrace zdravotně postižených do pracovního procesu.

SENIORI A OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM	
Cíle	Opatření
1. Podpora soběstačnosti seniorů a jejich setrvání v domácím prostředí.	1. 1. Navýšení kapacity pečovatelské služby a jejich dostupnosti.
	1. 2. Navýšení kapacity osobní asistence.
	1.3. Zřízení služby, jež umožní klientovi řešit aktuální situaci (např. odvoz k lékaři, ...).
	Popis: Cílem je umožnit osobám co nejdéle setrvat ve svém přirozeném domácím prostředí.
2. Podpora bydlení	2. 1. Podpora výstavby nových bytů pro seniory a zdravotně postižené.
	2.2. Podpora nových bytů v domě s pečovatelskou službou. Popis: DPS "Penzion" Polička jako jeden z poskytovatelů, umožňuje ubytování seniorům a osobám se zdravotním postižením, kteří nemohou zůstat ve svém přirozeném prostředí, a to ani za pomoci terénní pečovatelské služby. V důsledku zvyšujícího se věku dožití se objevuje větší zájem o pobyt v tomto zařízení. V období posledních tří let byl zaznamenán zvýšený zájem žadatelů, a to téměř o jednu třetinu.

	2. 3. Domov se zvláštním režimem Popis: Populace stárne, zvyšuje se věk dožití a současně i s tím roste počet seniorů s demencí. Tato pobytová služba umožní klientům důstojně prožít aktivní stáří dle potřeb a projevů jejich nemoci – stařecké demence, Alzheimerovy choroby či demence jiného typu. Jde o klienty, kteří z výše uvedených důvodů nemohou být zabezpečeni svými rodinnými příslušníky, ani pečovatelskou službou či jinou službou sociální péče ve svém přirozeném prostředí. Péče vyžaduje vyšší počet zaměstnanců vyškolených nejen v péči o tyto klienty, ale také ve způsobů komunikace s nimi. Objevuje se nutnost vybudovat službu pro tuto cílovou skupinu, jelikož nespadá do kritérií pro přijetí do domovů pro seniory.
3. Podpora pobytových služeb.	3.1. Navýšení lůžek v domově pro seniory. Popis: Na území Poličky se nachází jediný domov pro seniory. Ten je, bohužel, jako další domovy kapacitně naplněn. S ohledem na již zmíněnou demografickou prognózu je nutno do budoucna zvážit navýšení lůžek pro tuto cílovou skupinu v daném zařízení.
	3. 2. Odlehčovací služba Popis: Odlehčovací služba umožňuje poskytnout pečujícím osobám o seniory v jejich přirozeném prostředí nezbytný odpočinek. Tím klient může déle setrvat ve svém přirozeném prostředí, což je jedno ze základních lidských práv.
4. Podpora Integrace zdravotně postižených do pracovního procesu.	Popis: Zaměstnání patří k základním prostředkům integrace. Díky zaměstnání si každý uspokojuje své základní životní potřeby (obživu), postavení ve společnosti a kontakty.

OSOBY OHROŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM

Seznam členů pracovní skupiny

Jméno a příjmení	Organizace	Kontakt
Za zadavatele:		
Jitka Uhlířová, DiS.	Městský úřad Polička	uhlirovapolicka.org
Marie Staňková	Městský úřad Polička	stankova@policka.org
Za poskytovatele:		
Ing. Štěpánka Dvořáková	Oblastní charita Polička	charita@policka.cz
Mgr. Flídrová Jana	Oblastní charita Polička	charita@policka.cz
Mgr. Markéta Šafářová	Oblastní charita Polička	marketa.safarova@pol.hk.caritas.cz
Mgr. Ferdinand Raditsch	Květná Zahrada z.ú.	kvetnazahrada@seznam.cz
Aleš Horníček	Městská policie Polička	MPolice@policka.org
Bc. Tomáš Janků	Laxus z.ú. Pardubice	teren.pardubice@laxus.cz

Popis cílové skupiny pro potřeby KPSS

Skupina osob ohrožených sociálním vyloučením představuje velmi rozsáhlou a heterogenní skupinu. Tyto osoby jsou v nepříznivé sociální situaci, čímž se dle § 3 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách rozumí: oslabení nebo ztráta schopnosti z důvodu věku, nepříznivého zdravotního stavu, pro krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňující prostředí, ohrožení práv a zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby, neschopnost z jiných závažných důvodů řešit vzniklou situaci tak, aby toto řešení podporovalo sociální začlenění a ochranu před sociálním vyloučením.

Obecně lze sociální vyloučení definovat jako proces, kterým jsou jednotlivci i celé skupiny osob zbavování přístupu ke zdrojům nezbytným pro zapojení se do sociálních, ekonomických a politických aktivit společnosti jako celku.

Na vzniku procesu sociálního vyloučení se podílejí zejména sociální jevy, jako je chudoba, nízké vzdělání a kvalifikace, dlouhodobá nezaměstnanost, špatný zdravotní stav, různé formy diskriminace apod.

Jedná se o poměrně širokou, vnitřně strukturovanou skupinu osob, do které zahrnujeme:

- osoby ohrožené sociálním vyloučením
- osoby bez přístřeší a osoby žijící nedůstojným způsobem života
- osoby vracející se z výkonu trestu odnětí svobody
- osoby ohrožené závislostí na alkoholu, návykových látkách a hráčských aktivitách
- oběti (domácího) násilí a oběti trestné činnosti
- osoby v krizi a/nebo v tíživé životní situaci
- osoby opouštějící zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy po dosažení zletilosti
- etnické menšiny

Ačkoliv je tato skupina velmi rozmanitá, lze najít společné charakteristické rysy, které se objevují u všech výše uvedených skupin osob. Jedná se zejména o neschopnost uplatnit se bez pomoci na trhu práce, hájit svá práva a zájmy, orientovat se v běžných, každodenních situacích, řešit svou nepříznivou situaci bez podpory, využít dostupné formy pomoci a mnohdy ani zajistit své základní životní potřeby. U těchto osob se také často pozoruje, že bez dostatečné následné podpory se po zlepšení své sociální situace vracejí opět ke svému původnímu způsobu života, což vede opakovaně ke konfliktu se společností. Z definice této cílové skupiny jasně vyplývají její potřeby a v souvislosti s tím i potřeba existence níže uvedených služeb a také jejich dalšího rozvoje.

Společným znakem těchto skupin je kumulace sociálních problémů (nízké vzdělání, dlouhodobá nezaměstnanost, závislost na alkoholu a omamných látkách) a nedostatků zahrnující taktéž narušené či chybějící rodinné vazby. Tito lidé postupně ztrácejí kontakt jak v okruhu rodiny příbuzných a přátel, tak v okruhu zaměstnání a veřejných institucí, jehož konečným důsledkem může být sociální vyloučení jedince z majoritní společnosti.

Jedinci nebo také celé skupiny jsou vytěšňovány na okraj společnosti. Těmto jedincům či skupinám je zamezen nebo omezen přístup ke zdrojům, které jsou běžně dostupné ostatním občanům. Sociální vyloučení je tedy chápáno jako nerovnost v participaci společnosti, jako nerovný přístup k pěti základním potřebám společnosti: k zaměstnání, zdravotní péči, vzdělání, bydlení a sociální ochraně. Důsledkem může být chudoba, závislost, kriminalita, prostituce, život v prostorově vyloučených lokalitách, špatný zdravotní stav v důsledku nedostupné zdravotní péči, rozpad rodin či ztráta sebeúcty.

Nezaměstnanost

Nezaměstnanost na území celé České republiky za poslední dva roky klesla. K 30. 9. 2016 poklesl počet nezaměstnaných v celé ČR o 2,6 % na 378 258 osob, tj. podíl nezaměstnanosti poklesl na 5,2 % celorepublikově.

Podíl nezaměstnaných v okrese Svitavy byl k 30. 9. 2016 5,4 %, v Poličce (Polička a obce Lezník, Střítež, Modřec) činil jen 2,9 %. Procentuální číslo 2,9 zahrnuje 166 nezaměstnaných osob, z toho je 16 osob vedeno jako absolventi škol a 23 osob jako uchazeči o zaměstnání se zdravotním postižením.

Podíl nezaměstnaných v okrese Svitavy byl k 31. 12. 2016 5,6 %, v Poličce (Polička a obce Lezník, Střítež, Modřec) činil 3,0 %. Procentuální číslo 3,0 zahrnuje 173 nezaměstnaných osob, z toho je 9 osob vedeno jako absolventi škol a 32 osob jako uchazeči o zaměstnání se zdravotním postižením.

Informace o vývoji nezaměstnanosti v České republice jsou pravidelně zveřejňovány na internetové adrese portálu MPSV.

zdroj: (<http://portal.mpsv.cz/sz/stat>)

Aktivní politika zaměstnanosti:

Jedním ze základních cílů hospodářské a sociální politiky státu je dosažení plné, produktivní a svobodně zvolené zaměstnanosti. Právo na zaměstnání bez ohledu na rasu, barvu pleti, pohlaví, jazyk, náboženství, politické nebo jiné smýšlení, členství v politických stranách nebo příslušnost k politickým hnutím,

národnost, etnický nebo sociální původ, majetek, zdravotní stav nebo věk, je jedním ze základních práv občana.

Státní správu v oblasti státní politiky zaměstnanosti v České republice vykonávají Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) a Úřad práce ČR. Každoročně na svých stránkách zveřejňují tyto instituce strategii realizace konkrétních pravidel pro využívání aktivní politiky zaměstnanosti a dané podmínky.

zdroj: <https://portal.mpsv.cz/upcr/kp/jhm/apz>

Veřejně prospěšné práce

Zaměstnávání osob v rámci výkonu veřejně prospěšných prací je jedním z nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti.

Město Polička zahájilo již v roce 2012 zaměstnávání osob v rámci výkonu VPP. Veřejně prospěšnými pracemi se rozumí časově omezené pracovní příležitosti spočívající zejména v údržbě veřejného prostranství, úklidu a údržbě veřejných budov a komunikací nebo jiných obdobných činnostech ve prospěch obcí nebo státních i jiných obecně prospěšných institucí. Úřad práce ČR poskytuje zaměstnavatelům na tuto činnost příspěvek. Touto cestou se město snaží pomoci dlouhodobě nezaměstnaným osobám zařadit se opět do pracovního procesu a chce touto cestou pokračovat i do budoucna, pokud budou podmínky aktivní politiky zaměstnanosti akceptovatelné. Do zaměstnávání osob v rámci výkonu VPP se samostatnou žádostí o příspěvek zapojily i některé příspěvkové organizace města Poličky.

Níže uvedená tabulka ukazuje počet uzavřených pracovních poměrů s osobami zaměstnanými v rámci výkonu VPP v období 2012–2016. Smlouva o uzavřeném pracovním poměru je vždy na dobu určitou a délka pracovního různá (od 1-12 měsíců).

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	Celkem
Počet uzavřených pracovních poměrů	2	22	22	25	18	89

Ve výše uvedeném období r. 2012–2016 činil počet uzavřených pracovních poměrů 89 s 58 osobami, z toho bylo 5 osob invalidních (invalidní důchod I. nebo II. stupně).

Seznam poskytovatelů sociálních služeb v Poličce a jejím blízkém okolí

Přestože skupina osob ohrožená sociálním vyloučením je velmi heterogenní skupinou, v oblasti sociální pomoci je v Poličce a jejím blízkém okolí pouze několik organizací orientovaných na tuto cílovou skupinu.

Městský úřad Polička, Odbor sociálních věcí a zdravotnictví

Adresa: Nádražní 304, Polička

Způsob financování: výkon státní správy

Poskytované služby: Komplexní sociálně právní poradenství, zprostředkování ubytování, postpenitenciární péče o osoby propuštěné z výkonu trestu odnětí svobody, školského zařízení pro výkon ústavní či ochranné výchovy

Cílová skupina: osoby ohrožené sociálním vyloučením

Oblastní charita Polička – Nízkoprahové denní centrum

Adresa: Vrchlického 185, Polička

Poskytované služby: zázemí pro provádění osobní hygieny, výměnu oblečení a prádla
ošacení z humanitního šatníku
možnost odpočinku a jídla
konzultace problémů uživatele, poradenství
pomoc při zprostředkování ubytování v azylových domech či ubytovnách.

Cílová skupina: Lidé bez domova nebo lidé žijící v obtížných bytových a sociálních podmínkách, které ohrožují jejich zdraví a sociální stabilitu.

Oblastní charita Polička – Občanská poradna

Adresa: Vrchlického 185, Polička

Poskytované služby: zajišťujeme informace, rady a aktivní pomoc.

Občanská poradna poskytuje poradenství v těchto oblastech:

- rodinných a mezilidských vztahů,
- pracovních vztahů,
- bydlení,
- majetkoprávních vztahů,
- sociálního zabezpečení a péče,
- dluhové problematiky,
- spotřebitelské problematiky a v dalších oblastech

Cílová skupina: Občané, kteří se na poradnu obrátí a jsou v nepříznivé sociální situaci nebo jim taková situace hrozí, neznají svá práva a povinnosti, dostupné služby, nebo nejsou schopni vyjádřit své potřeby a hájit své oprávněné zájmy.

Květná zahrada z.ú.

Adresa: Květná 40

Poskytované služby: Dům na půl cesty

Cílová skupina: Osoby 18-26 let opouštějící zařízení ústavní nebo ochranné výchovy, bez přístřeší, sociálně vyloučení, ohrožené děti

Základní činnosti poskytované sociální služby:

Ubytování v prostředí, které má znaky bydlení v domácnosti, po dobu nepřevyšující 1,5 roku. Ubytování lze poskytnout i na delší dobu, pokud o to uživatel požádá a má specifické potřeby. Zprostředkování kontaktu se společenským prostředím. Sociálně terapeutické činnosti. Pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Laxus z.ú., centrum terénních programů Pardubického kraje

Adresa: Pardubice, Milheimova 827, 530 02

Poskytované služby:

výměnný injekční program, testy na infekční choroby, zdravotní ošetření a první pomoc, pomoc při uplatňování práv a při obstarávání osobních záležitostí, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, základní sociální poradenství, pomoc v krizi, služby pro veřejnost.

Cílová skupina: uživatelé drog
osoby blízké uživatelům drog

Analýza služeb orientovaných na osoby ohrožené sociálním vyloučením

Městský úřad Polička, odbor sociálních věcí a zdravotnictví

Sociální pomoc a péče o skupinu osob ohrožených sociálním vyloučením je v rámci městského úřadu realizována sociálním pracovníkem a sociálním kurátorem. Od 1. ledna 2012 dostala sociální práce na obecních úřadech obce s rozšířenou působností velkých změn. Agenda výplat dávek sociální péče a dávek hmotné nouze byla převedena na úřady práce. Od ledna 2012 se otevřel prostor pro sociální práci, kterou nyní na úřadě zastávají sociální pracovníci a sociální kurátor. Cílem sociální práce v obcích je podávat základní a odborné poradenství, vykonávat sociální šetření, individuální plánování s klientem, a především depistáž jako základní nástroj sociální práce pro vědomé, cílené a včasné vyhledávání jedinců či skupin ohrožených sociálním vyloučením nebo jinou sociální událostí, v jejich sociálním prostředí. Nezbytnou součástí náplně sociálního pracovníka a kurátora je spolupráce s Úřadem práce ČR a dalšími institucemi. Sociální pracovník se podílí i na komunitním plánování, které tvoří podklad pro realizaci sociální práce v obci skrze „síťování“.

Sociální kurátor je osobám ohroženým sociálním vyloučením v rámci městského úřadu nápomocen při získání osobních dokladů, uplatnění nároku na finanční prostředky – dávek hmotné nouze, ubytování. Cílem je umožnit těmto jedincům opětovné zapojení do společnosti. Těmto osobám bez rodiny lze poskytnout tzv. potravinový balíček, které městu pravidelně měsíčně distribuuje Oblastní charita Nové Hradky.

Protidrogový koordinátor ve spolupráci s LAXUS z.ú. (nezisková organizace poskytující od roku 2007 služby uživatelům drog v Pardubickém kraji) monitoruje a poskytuje sociální pomoc uživatelům drog.

Romský poradce se zaměřuje na místní romskou komunitu, poskytuje sociální poradenství a napomáhá při řešení konfliktů. Klíčovými problémy jsou nízká vzdělanostní úroveň, velká nezaměstnanost a v některých případech nechuť zlepšit svoji životní situaci. Vzhledem k tomu, že se v Poličce a jejím okolí nenachází sociálně vyloučená lokalita, jsou problémy v soužití majoritní skupiny s místní romskou komunitou minimální.

Potravinová pomoc

V roce 2016 zahájil odbor sociálních věcí a zdravotnictví spolupráci s Oblastní charitou Nové Hrady – Chotovice, která je zapojena do programu FEAD na pomoc nemajetným. Potravinová a materiální pomoc nejchudším osobám je operační program MPSV financovaný z Fondu evropské pomoci nejchudším osobám (FEAD). Potravinové a hygienické balíčky pro sociálně slabé jsou po celé ČR distribuovány místními charitami, které zájemcům v nepříznivé situaci poskytují tuto pomoc např. přes odbory sociálních věcí. Charity pak dále mohou poskytovat poradenství a případnou další pomoc.

Oblastní charita Polička

Oblastní charita Polička poskytuje cílové skupině osob ohrožených sociálním vyloučením dva typy služeb, Občanskou poradnu a Nízkoprahové denní centrum.

Nízkoprahové denní centrum poskytuje okamžitou pomoc osobám bez přístřeší a v akutní psychosociální krizi. Cílem je stabilizace a orientace uživatele. Dle možností nabízí ošacení z humanitního šatníku, výměnu oblečení a prádla, možnost odpočinku, provedení osobní hygieny a poskytnutí stravy.

Cílem služby je motivace osob k aktivnímu řešení vlastní situace a k převzetí odpovědnosti za svůj život. Služba přispívá ke snížení akutních zdravotních, hygienických a bezpečnostních rizik osob dlouhodobě či přechodně vyloučených z přirozeného a běžného způsobu života. Pomáhá lidem orientovat se v jejich právech a povinnostech, podporuje pravidelné využívání sociálního zařízení u těch uživatelů, kteří nemají jiné možnosti řešení své situace. V roce 2016 bylo v Nízkoprahovém denním centru zaznamenáno 281 kontaktů.

Občanská poradna poskytuje rady, informace a pomoc všem lidem, kteří jsou v nepříznivé sociální situaci, nebo jim taková situace hrozí, neznají svá práva a povinnosti, nebo nejsou schopni vyjádřit své potřeby a hájit své oprávněné zájmy. Pracuje se všemi sociálními skupinami a vrstvami občanů – staří lidé, nezaměstnaní, zadlužení, zdravotně postižení, pracovní diskriminovaní lidé, osamělí rodiče s dětmi, oběti domácího násilí, příslušníci etnických a národnostních menšin....

Posláním občanské poradny je naučit občany samostatnosti, odpovědnosti, orientovat je a pomoci jim v situacích, které vnímají jako obtížné a bez cizí pomoci neřešitelné.

V roce 2016 se v poradně uskutečnilo 456 konzultací s 378 klienty.

Květná Zahrada z.ú.

Květná Zahrada, z.ú. je organizací založenou v roce 2005, zaměřenou na efektivní pomoc a podporu ohrožených a rizikových dětí a jejich rodin a mladých lidí, kteří po dosažení zletilosti opouštějí školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, vrací se z jiných zařízení pro péči o mládež, z výkonu trestu odnětí svobody, ochranné léčby, nebo jsou v obtížné životní situaci – bez přístřeší, potřebné pomoci a podpory. Květná Zahrada, z.ú. v roce 2013 otevřela zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, které v této lokalitě chybělo. Toto zařízení je pro děti od 12 do 18 let věku. Za tři roky činnosti prošlo zařízením asi 45 dětí, z toho 41 se vrátilo zpět do původní rodiny.

Cílová skupina: Osoby 18-26 let opouštějící zařízení ústavní nebo ochranné výchovy, bez přístřeší, sociálně vyloučení, ohrožené děti

Posláním: Květná zahrada, z.ú. se sídlem v obci Květná č. 40, zřídila Dům na půl cesty Květná, jako sociální službu „domy na půl cesty“ podle zákona o sociálních službách. Funguje nepřetržitě po celý rok. Posláním Domu na půl cesty Květná je pomoc mladým lidem, kteří po dosažení zletilosti opouštějí školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, vrací se z jiných zařízení pro péči o děti a mládež, z výkonu trestu odnětí svobody, ochranné léčby, nebo jsou v obtížné životní situaci – bez přístřeší, potřebné pomoci a podpory. Tato sociální služba pomáhá těmto mladým lidem naučit se žít samostatně, najít si postupně bydlení, práci, navázat osobní a sociální vztahy a vazby a stát se součástí přirozeného místního společenství.

Květná zahrada, z.ú. spolupracuje s Odborem sociálních věcí a zdravotnictví Městského úřadu Polička.

Cílem tohoto zařízení je osamostatnění se, vstup do normálního života mimo DPC, získání nových schopností a dovedností pro samostatný život, pracovní návyky, vzdělání, schopnost orientovat se v problematice jednání s úřady a institucemi.

Okruh osob, kterým je služba poskytována: zpravidla lidem do 26 let, kteří po dosažení zletilosti opouštějí školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, vrací se z jiných zařízení pro děti a mládež, z výkonu trestu odnětí svobody, ochranné léčby nebo jsou v obtížné životní situaci – bez přístřeší.

Základní činnosti poskytované sociální služby:

Ubytování v prostředí, které má znaky bydlení v domácnosti, po dobu nepřevyšující 1,5 roku. Ubytování lze poskytnout i na delší dobu, pokud o to uživatel požádá a má specifické potřeby. Zprostředkování kontaktu se společenským prostředím. Sociálně terapeutické činnosti. Pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

LAXUS z.ú.. Centrum terénních programů Pardubického kraje

Centrum terénních programů Laxus z.ú. poskytuje sociální a adiktologické služby uživatelům drog v jejich přirozeném prostředí na území Pardubického kraje za účelem minimalizace rizik spojených s užíváním drog a ochrany veřejného zdraví.

Laxus z.ú. prostřednictvím terénních sociálních pracovníků uskutečňuje v průběhu roku pravidelné výjezdy do Poličky, během nichž se věnují monitorování drogové scény, oslovování potenciálních klientů a propagaci služeb, sběru odhozeného injekčního materiálu a monitorování rizikových lokalit. Snaží se motivovat klienty a zprostředkovat detoxifikaci a léčbu. Za první pololetí r.2016 bylo do Poličky uskutečněno 27 výjezdů, pracovníci dojíždějí každý týden. Zaměřují se jak na péči o stávající klienty, tak na monitorování drogové scény a navázání se na nové klienty. Navštěvují vybrané bary, restaurace, dodávají tam informační a propagační materiály. Personál je proškolen v bezpečném sběru stříkaček. Počet klientů aktivních uživatelů v daném období 5 a sekundární výměnný program proběhl taktéž pro 5 osob. V ambulantní léčbě jsou 4 klienti. Za půl roku bylo vyměněno 1635 injekčních stříkaček.

Terénní pracovníci centra aktivně vyhledávají uživatele drog a spolupracují s nimi na stabilizaci jejich sociální situace a zdravotního stavu. Klienty podporují ve změně životního stylu. Tým je složen z pracovníků, kteří mají odpovídající vzdělání sociálního či zdravotního zaměření. V minulém roce započali systematickou práci s uživateli THC. Během roku 2016 proběhly nabídky provedení testů uživatelům drog na Hepatitidu typu C a HIV.

SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY (Strengths)	SLABÉ STRÁNKY (Weakness)
- tvorba komunitního plánu soc. služeb - odborné soc. poradenství - výkon veřejně prospěšných prací - spolupráce neziskových organizací v regionu - existence nízkoprahového denního centra a šatníku - existence občanské poradny - terénní program pro uživatele drog - ubytovny - dům na půli cesty - pomoc potravinové banky	- chybějící byty pro sociální bydlení, absence nájemních bytů obce - nedostatečná kapacita stávajících ubytoven - ubytovny fungující bez sociální služby - nedostupné bydlení (drahé byty i podnájemy) - nedostatečná kapacita denního nízkoprahového centra - chybějící noclehárna - nedostatečná kapacita občanské poradny (25 % dluhové poradenství) - snadná dostupnost rychlých půjček - chybějící pomoc psychologa, psychoterapeuta - přetíženost psychiatrické ambulance - neochota obcí z regionu podílet se na řešení sociální situace jejich občanů
PŘÍLEŽITOSTI (Opportunities)	HROZBY (Threats)
- zpracování kvalitních projektů - využití financování služeb z fondu EU - spolupráce s neziskovými organizacemi - spolupráce s ÚP, rekvalifikace osob dlouhodobě nezaměstnaných a jejich zaměstnávání na VPP - ochota Oblastní charity Polička při realizaci rozšíření služeb nízkoprahového denního centra a zajištění provozu případné noclehárny - zajistit pomoc psychoterapeuta - výkup vhodných objektů městem Polička pro sociální bydlení - navázat spolupráci s okolními obcemi - zákon o sociálním bydlení, bude-li přijat	- zvyšování inflace a chudoby - nezáměr, apatie, rezignace ze strany uživatelů - existence lehce dostupných finančních služeb – rychlé půjčky - existence diskriminace z důvodu věku, pohlaví, příslušnosti k etnické skupině - nedostatek pracovních míst pro osoby se základním vzděláním - výše minimální mzdy - exekuční zatížení příjmu, bez vyhlídek na splacení, nárůst dluhů o vysoké poplatky a úroky - místa blížící se vyloučené lokalitě - osoby bez přístřeší – vznik squatů - ohrožení veřejnosti ze strany osob bez přístřeší nebezpečím infekčních chorob (nedostatečná hygiena...)

Zhodnocení

Pracovní skupina na základě zpracované SWOT ANALÝZY pokládá rozmanitost a kapacitu sociálních služeb pro cílovou skupinu osob ohrožených sociálním vyloučením v poličském regionu v jistých oblastech za nedostačující.

Předpokladem zdravého a civilizovaného vývoje každé společnosti je uspokojení základních životních potřeb (potřeby bydlení, stravy, ošacení, zdravotní péče) všech členů společnosti, tedy i těch nejslabších. Uspokojení základních potřeb osob bez příštřeší (stravy, ošacení) je v poličském regionu částečně zajištěno službami nízkoprahového denního centra, jejichž poskytovatelem je Oblastní charita Polička. Služby nízkoprahového denního centra jsou poskytovány jednorázově, jedná se o jedno teplé jídlo denně, možnost osobní hygieny, výměna ošacení. Současná kapacita zařízení nepostačuje poptávce, je zde nedostatečné technické vybavení i personální obsazení nízkoprahového centra. Východisko se nabízí ve zřízení nového denního nízkoprahového centra ve spojení s noclehárnou, případně azylovým domem. Řešení nepříznivé situace osob není jen v zajištění stravy a hygieny, ale především v podpoře jejich snah o sociální reintegraci, ubytování, rekvalifikaci a o stálé zaměstnání.

Některé z těchto osob nemají zájem o pomoc a chtějí tak žít, nemají motivaci pro boj se závislostí na alkoholu a omamných látkách, které jsou příčinou jejich neutěšené situace. Tuto situaci neumí sami zvládnout a v těchto případech by byla vhodná pomoc psychologa či psychoterapeuta.

Pomoc osobám bez příštřeší poskytují zejména nestátní organizace jako Naděje, Armáda spásy, Charita. Nejbližší zařízení těchto poskytovatelů jsou v Pardubicích, Brně, Šumperku. Problematika ubytování osob bez příštřeší je v poličském region nejčastěji řešena následovně:

Muži jsou od června r.2016 ubytováni na ubytovně města Poličky, ul. Střítežská 399, kterou si město pronajalo od soukromého majitele. Počet lůžek dle provozního řádu je 15. V současné době je ubytovna plně obsazena. Úklid společných prostor zajišťuje úklidová firma. Ubytovna nefunguje v režimu sociálních služeb. Správce ubytovny je zaměstnán na poloviční úvazek, s klienty pracuje sociální kurátor pro dospělé, který na ubytovnu pravidelně dochází. Jsou zde ubytováni pouze muži. Cena ubytování je v současné době 3150,-Kč za vícelůžkový pokoj a 4200,-Kč za jednolůžkový pokoj měsíčně. Z 15 osob ubytovaných je 8 poličských občanů. Dalších 6 ubytovaných je z okolních obcí, které již byly v minulých letech osloveny s prosbou o pomoc s financováním ubytovny, ale odezva nepřišla. Provoz ubytovny není možno pokrýt z příjmů od klientů.

Ženy a rodiny s dětmi: Od roku 2012 je možnost ubytování žen a rodin s dětmi v prostorách firmy Ligamen a.s. Polička, P. Jilemnického č. 398. Tato firma rozšířila svůj předmět podnikání i na obor činnosti – ubytovací služby. V minulé době byl s ubytováním této cílové skupiny velký problém, ženy a rodiny s dětmi musely jít bydlet na ubytovny mimo Poličku, vyhledávaly ubytovny v Hlinsku nebo v Ústí nad Orlicí.

Ubytované osoby bydlí na základě smlouvy o ubytování na dobu určitou, smlouva se pak v případě zájmu o další ubytování prodlužuje. Jedná se o typ ubytování, kdy osoba nebo rodina má 1-2 pokoje a prostory kuchyně a sociálního zařízení jsou společné. Ubytované osoby si náklady spojené s bydlením hradí ze svých příjmů (mzda, důchod apod.), případně přímo z dávek hmotné nouze – doplatku na bydlení). V současné době je v těchto prostorách ubytováno celkem 20 osob včetně 3 dětí. Kapacita ubytovny je plně obsazena. Na ubytovně není stálý dohled a ubytovna není v režimu sociální služby. Osoby, které tuto

ubytovnu využívají, by si průběžně měly hledat jiné nájemní nebo podnájemní bydlení. Jelikož jsou prostory jako kuchyně a sociální zařízení společné, je společné soužití žen a rodin s dětmi v tomto směru velmi náročné. Jedná se hlavně o to, že se ubytovaní musí domluvit, kdo a kdy bude kuchyň a sociální zařízení v daném čase využívat, uklízet. Často pak vznikají konflikty.

V případě další akutní potřeby zajistit ubytování především matkám s dětmi jsou pak dále osloveny Azylový dům pro matky s dětmi ve Svitavách a Azylový dům pro matky s dětmi v nouzi v Koclířově nebo jiné AD v rámci Pardubického kraje. Kapacita těchto azylových domů je také omezena a velmi často naplněna.

Bytová problematika – je nedostatek menších – malometrážních, startovacích a sociálních bytů. Řešení musíme hledat v bytové politice státu, obce, kdy by mělo být umožněno znevýhodněným rodinám nebo jedincům si najít, ale také udržet odpovídající bydlení.

V roce 2016 byly zahájeny práce na výstavbě bytových domů se 48 bytovými jednotkami – 1. etapa lokality Bezručova v Poličce, kde by mělo být i několik nájemních bytů.

Město Polička v prosinci 2016 schválilo investiční záměr a podání žádosti o dotaci na realizaci akce „Rekonstrukce domu č.p. 491 na ulici 9. května v Poličce pro účely sociálního bydlení“ v rámci vyhlášené výzvy č. 34 (sociální bydlení) Integrovaného regionálního operačního programu.

Město Polička nyní zvažuje rozšíření výstavby v lokalitě Hegerova, proto bylo doporučeno radě města, aby byly vypracovány 2 varianty územní studie lokality Hegerova, jedna pouze s bytovými domy, druhá i s možností výstavby rodinných domů.

Bydlení znamená mít střechu nad hlavou a je jednou ze základních lidských potřeb, která jedinci garantuje pocit jistoty a bezpečí. Přispívá k uspokojení dalších potřeb člověka – zdraví, vzdělání, práce, rodina. Bydlení je sociální právo, ale právo na bydlení není nárokové. Situace, kdy město Polička má naprostý nedostatek nájemních bytů pro své občany je vedení města neustále předkládána s žádostmi o její řešení. V tomto tlaku je třeba pokračovat.

Za další závažný problém, který se dotýká téměř všech členů cílové skupiny, lze považovat narůstající zadluženost osob v důsledku využití snadno a rychle dostupných půjček. Lidé přistupují k tomuto způsobu řešení své obtížné životní situace velmi často, aniž by si uvědomovali jeho rizika a prostudovali podmínky úvěrových smluv. Půjčky následně nejsou schopni splácet, dluhy narůstají a osoby se ocitají v dluhové pasti, která ve většině případů končí vystěhováním z bytu. Existují celé rodiny, které postrádají základní finanční gramotnost, nejsou schopny pochopit principy fungování úvěrových společností, oddlužovacích společností, lichvářských sankcí i postupy exekutorů. V důsledku exekucí často vstupují do šedé ekonomiky, kde dochází k jejich dalšímu zneužívání. Sociální pracovníci Městského úřadu Polička poskytují základní poradenství ve věci dluhové problematiky, následně odkazují klienty s tímto problémem na Občanskou poradnu Oblastní charity Polička.

Návrh konkrétních cílů a opatření

Pracovní skupina navrhla tyto cíle a opatření, jež vycházejí z konkrétních potřeb uživatelů této cílové skupiny na území Poličska.

Struktura jednotlivých cílů komunitního plánu skupiny osob ohrožené sociálním vyloučením

Cíl 1: Podpora bydlení

- 1.1 Vznik noclehárny, azylového zařízení pro muže, ženy a partnerské páry s návaznou sociální prací, rozšíření nízkoprahového denního centra
- 1.2 Rozšíření stávající kapacity sociálních bytů, propustné bydlení

Cíl 2: Zajistit informovanost občanů v krizi a v dluhové pasti

- 2.1 Trvalá snaha zajistit informovanost občanů o možných rizicích a následcích snadno dostupných půjček prostřednictvím informačních letáků, rozšíření služeb občanské poradny Oblastní charity Polička

Cíl 3: Zachování terénní práce LAXUS z.ú. s uživateli drog

Cíl 4: Zajistit pomoc psychologa, psychoterapeuta

OSOBY OHROŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM	
Cíl:	Opatření
1. Podpora bydlení	1.1 Vznik azylového zařízení pro muže a ženy s návaznou sociální prací, vznik noclehárny a rozšíření služeb nízkoprahového denního centra.
	1.1. Podpora výstavby nových sociálních bytů, motivace klientů na ubytovnách k získání těchto bytů za daných podmínek (prostupné bydlení). Následná a průběžná sociální práce s těmito osobami, jejich postupný přechod do běžného nájemního bydlení.
	Popis: Cílem je nabídnout lidem bez domova intenzivnější podporu při návratu do běžného života.
	Předpokládané dopady: Vytvoření možnosti přechodného ubytování pro muže, ženy a partnerské páry bez dětí, umožní uspokojení základních potřeb v důstojném prostředí, obnovu, popř. vytvoření společenských návyků a přispěje ke snížení počtu osob bez přístřeší.
	1.2 Rozšíření stávající kapacity sociálních bytů.

2. Zajistit informovanost občanů v krizi a v dluhové pasti	2.1 Podpora a spolupráce organizacím, které zajišťují pomoc občanům v krizi a dluhové pasti. Popis: Řada občanů se v důsledku ekonomických změn ocitá v obtížné životní situaci, zvláště občané žijící na hranici existenčního minima, nezaměstnaní a osamělí rodiče. Svoji situaci se velmi často snaží vyřešit využitím rychlých, snadno dostupných půjček, aniž by si uvědomovali rizika. Úvěrové smlouvy jsou často záměrně složité až manipulativní. I při případném pokusu o prostudování jejich obsahu jim lidé často nerozumí nebo si je ani podrobně neprostudují, často bývá zneužita jejich neznalost a neinformovanost, nižší intelekt, ale především jejich obtížná životní situace. Jelikož se ve většině případů jedná o osoby nezaměstnané, pobírající podpory v nezaměstnanosti či dávky hmotné nouze dle zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, získané půjčky následně velmi obtížně splácejí a dluhy narůstají do vysokých částek. Tato situace může vyústit až k exekuci a následnému vystěhování z bytu. Hledat řešení pro osoby v dluhové pasti s pomocí občanské poradny. Předpokládané dopady: Větší rozhled občanů o rizicích a následcích při využití snadno dostupných půjček
3. Zachování terénní práce LAXUS z.ú. s uživateli drog	Popis: LAXUS z.ú. zajišťuje terénní programy pro uživatele drog na území Poličska. Během kontaktů terénních pracovníků s uživateli dochází k výměně injekčních setů, předávání informací o pravidlech bezpečnějšího užívání, a mapování drogové scény na území Poličska ve spolupráci s uživateli drog a zaměstnanci heren a barů. Nabízejí pomoc i rodinným příslušníkům uživatelů drog. Předpokládané dopady: Bezpečnější prostředí, minimalizaci šíření infekčních nemocí, možnost využití informací k realizaci prevence sociálně patologických jevů, pomoc při vyhledání léčby
4.pomoc psychologa, psychoterapeuta	Popis: Příležitost pro osoby závislé na alkoholu a omamných látkách k získání motivace pro léčbu, řešení psychických problémů osob ohrožených sociálním vyloučením Předpokládané dopady: Pomocí psychoterapie motivovat klienty k změně způsobu jejich dosavadního života, pomoci jim vyrovnat se s problémy z minulosti, což vytvoří předpoklady pro jejich následné začlenění se do běžné společnosti.

ZÁVĚREČNÉ SLOVO

Cílem komunitního plánování je přispět ke zkvalitnění a rozvoji sociálních služeb na celém území města Poličky a částí Střítež, Lezník a Modřec.

Pracovní skupiny se při procesu komunitního plánování shodly na společném prioritním cíli, a to takovém, aby byl ze strany města finančně podporován rozvoj služeb podle potřeb uživatelů tak, jak vyplývá z tohoto dokumentu.

Aktualizovaný Komunitní plán sociálních služeb pro město Poličku a části Střítež, Lezník a Modřec pro období 2017 – 2020 byl projednán na jednání Komise zdravotně sociální dne 6. 2. 2017.

Rada města Poličky usnesením č. 55 ze dne 27. 2. 2017 schválila Komunitní plán sociálních služeb pro město Poličku a části Střítež, Lezník a Modřec pro období 2017 – 2020.